

АППУ

**ВГО «АСОЦІАЦІЯ ПЛАТНИКІВ
ПОДАТКІВ УКРАЇНИ»**

***АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ З
ОПОДАТКУВАННЯ***

***ІНФОРМАЦІЙНО - МЕТОДИЧНІ
МАТЕРІАЛИ ПЛАТНИКАМ ПОДАТКІВ -
ЧЛЕНАМ ВГО АППУ, УЧАСНИКАМ
ОНЛАЙН ВЕБІНАРУ
31 СІЧНЯ 2024 РОКУ.***

ЗМІСТ

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ВЕБІНАРУ.....	4
Роз'яснення щодо складання річної фінансової звітності за 2023 рік. Зміни до Міжнародних стандартів фінансової звітності	4
Звітування у форматі Таксономії IXBRL: стисло про актуальне.....	16
ІНШІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ З ОПОДАТКУВАННЯ	23
ПОДАТКОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ	23
Перебіг СТРОКУ ДАВНОСТІ відновився	23
Чи має право платник податків подати уточнюючу звітність після отримання повідомлення та копії наказу про проведення планової документальної перевірки, але до початку перевірки (або у день початку перевірки)?	23
Який порядок, підстави, терміни продовження строків проведення перевірок та зупинення розпочатої перевірки працівниками контролюючих органів?	25
Дії суб'єкта господарювання у випадку помилкового подання податкової звітності.....	27
Сплата податків при арешті коштів органом державної виконавчої служби або приватним виконавцем	28
Як повернути помилково або надміру сплачені податки?.....	32
Чи передбачено оприлюднення плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків та в які терміни проводиться його коригування?.....	33
Який орган ДПС забезпечує прийняття та вручення платнику податків ППР, якщо встановлено порушення законодавства за результатами фактичної перевірки діяльності платника податків не за основним місцем обліку?	36
ЗВІТ про КІК.....	39
Державна податкова служба України оприлюднила результати подання звітності по контрольованих іноземних компаніях (КІК) за 2022 звітний рік	39
1 березня 2024 року спливає термін для подання Звіту про контрольовані іноземні компанії для юридичних осіб	40
НЕРУХОМІСТЬ під ОПОДАТКУВАННЯМ	41
Податковий календарь 29 січня 2024 року	41

Яким чином СГ може виправити помилку в декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, після граничного терміну її подання, якщо невірно (помилково) вказано код типу об'єкта нерухомості	42
Сплата земельного податку: хто звільняється від його сплати у 2024 році	44
ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК	46
До уваги платників екологічного податку!	46
Застосування ставок екологічного податку у 2024 році. Зміни до форм податкових декларацій з рентної плати та екологічного податку	47
ПОДАТОК на ПРИБУТОК	49
Щодо змін до додатка РІ до рядка 03 РІ Податкової декларації з податку на прибуток підприємств.....	49
Увага! Декларація з податку на прибуток знову змінилася	54
Закон України № 3474: щодо збитків банків	56
ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ	59
Кроки платника у разі зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в ЄРПН.....	59
Суд підтвердив правомірність позиції податківців	60
Який порядок формування податкового кредиту власником автомобіля у разі проведення його ремонту за рахунок страхових виплат від страхової компанії, що виплачуються страховою компанією безпосередньо на рахунок виконавця ремонтних робіт?.....	61
ОКРЕМІ ПИТАННЯ	65
Суд визначив правомірність визначення платнику грошових зобов'язань через відсутність підтверджених господарських операцій.....	65
У розділі «Онлайн-навчання» розміщено нові матеріали для платників	66

ОСНОВНІ ПИТАННЯ ВЕБІНАРУ

Роз'яснення щодо складання річної фінансової звітності за 2023 рік. Зміни до Міжнародних стандартів фінансової звітності

Національний банк України надає роз'яснення щодо складання фінансової звітності за 2023 рік з урахуванням того, що в Україні подовжено дію воєнного стану.

Суб'єкти господарювання під час подання та оприлюднення фінансової звітності за 2023 рік керуються вимогами [Закону України від 03 березня 2022 № 2115-IX](#) “Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни” (зі змінами).

Також звертаємо увагу, що на сьогодні на розгляді Верховної Ради України перебуває законопроект [«Про внесення змін до Закону України “Про захист інтересів суб'єктів подання звітності та інших документів у період дії воєнного стану або стану війни”»](#), який скасовує пільги, щодо подання та оприлюднення фінансової звітності та передбачає, що суб'єктам господарювання необхідно буде подати фінансову звітність разом з аудиторським звітом за всі звітні періоди, за які не було подано таку фінансову звітність, протягом трьох місяців з дня набрання чинності цього Закону.

Враховуючи продовження воєнного стану, суб'єкти господарювання мають розкривати в примітках до фінансової звітності інформацію про вплив наслідків військової агресії російської федерації (інформація може бути розкрита в одній примітці або в декількох примітках з перехресним посиланням).

Суб'єкти господарювання розкривають інформацію щодо фактичного та передбачуваного впливу вторгнення росії в Україну на фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів, а також про ризики та невизначеності, що спричинені цим вторгненням.

Ці розкриття стосуються насамперед інформації щодо:

- безперервності діяльності та припиненої діяльності;
- суджень, оцінок, припущень та невизначеності;
- резервів під очікувані кредитні збитки згідно з [МСФЗ 9](#);
- зменшення корисності активів згідно з [МСБО 36](#);
- справедливої вартості за [МСФЗ 13](#);
- обтяжливих умов договорів;
- оцінки зобов'язань, зокрема, вплив виконання спеціальних умов за договорами;
- поступок до орендної плати та інших модифікацій згідно з [МСФЗ 16](#);
- державних грантів та інших видів допомоги.

Суб'єкти господарювання під час підготовки річної фінансової звітності здійснюють аналіз впливу прийнятих нових МСФЗ/змін до МСФЗ, обов'язкових до застосування у звітному періоді та тих, більш раннє застосування яких заохочуються/дозволено, та розкривають інформацію про вплив на облікову політику та показники фінансової звітності, якщо нові/змінені МСФЗ призвели до суттєвих змін.

З [01 січня 2023 року набрав чинності новий МСФЗ \(IFRS\) 17 “Страхові контракти”.](#)

МСФЗ 17 прийнятий на заміну [МСФЗ 4](#) та спрямований на підвищення прозорості в обліку страхових контрактів. МСФЗ 17 встановлює принципи визнання, оцінки, подання та розкриття інформації за страховими контрактами. Ця інформація використовується користувачами фінансової звітності для оцінки впливу таких контрактів на фінансове становище, фінансові результати та грошові потоки суб'єкта господарювання. Перехід на МСФЗ 17 здійснюється ретроспективно.

Суб'єкт господарювання не застосовує МСФЗ 17 до договорів фінансової гарантії, крім тих випадків, коли емітент раніше прямо заявляв про те, що вважає такі договори страховими контрактами й використовував облік, що застосовується до страхових контрактів; страхових контрактів, за якими суб'єкт господарювання є держателем страхового полісу, якщо такі контракти не є при цьому контрактами перестрахування, що утримуються (пункт 7 МСФЗ 17).

До основних нововведень МСФЗ 17 належить:

- класифікація страхових та перестрахових контрактів;
- обов'язкове відокремлення компонентів, які не є страховими;
- визначення прибутковості страхових контрактів під час первісного визнання (наприклад, чи є страхові контракти обтяжливими);
- вимоги до агрегування контрактів: за рівнем ризику, прибутковістю, датою випуску та іншими вимогами стандарту;
- розширення вимог до розкриття інформації у фінансовій звітності у структурі балансу та звіті про фінансові результати;
- актуарні розрахунки через різні методи оцінки зобов'язань.

Суб'єкт господарювання має застосовувати МСФЗ 17 до:

- випущених ним договорів страхування, включаючи договори перестрахування;
- утримуваних ним договорів перестрахування;
- випущених ним інвестиційних контрактів з умовами дискреційної участі, за умови, що суб'єкт господарювання також випускає договори страхування.

Інші зміни до МСФЗ, що набирають чинності з 01 січня 2023 року:

- Зміни до [МСБО \(IAS\) 1 “Подання фінансової звітності”](#) та до Положення з практики МСФЗ 2 “Здійснення суджень про суттєвість”;
- Зміни до [МСБО \(IAS\) 8](#) “Облікові політики, зміни у бухгалтерських оцінках та помилки” – “Визначення облікових оцінок”;
- Зміни до [МСБО \(IAS\) 12](#) “Податки на прибуток”, документ “Відстрочений податок, пов'язаний з активами та зобов'язаннями, що виникає в наслідок однієї операції”;
- Зміни до [МСФЗ \(IFRS\) 17](#) “Страхові контракти” – “Перше застосування МСФЗ 17 та МСФЗ 9”;

- Зміни до [МСБО \(IAS\) 12](#) “Податки на прибуток” – “Міжнародна податкова реформа – типові правила Другого компонента” (документ опубліковано на сайті Ради МСБО 23.05.2023).

Зміни до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” спрямовані на допомогу суб’єктам господарювання у забезпеченні розкриття облікових політик, які є більш корисними для користувачів, зокрема: замінено вимогу щодо розкриття значних облікових політик на вимогу розкривати суттєву інформацію про облікову політику; надано роз’яснення, яким чином суб’єкти господарювання мають застосовувати концепцію “суттєвості” у процесі прийняття рішень щодо розкриття облікових політик.

Інформація є суттєвою, якщо від її пропуску, викривлення або приховування можна обґрунтовано очікувати вплив на рішення, які приймають основні користувачі фінансової звітності загального призначення, складеної на основі тієї фінансової звітності, яка надає фінансову інформацію про конкретну звітність суб’єкта господарювання.

Інформація про облікову політику, яка пов’язана з несуттєвими операціями, іншими подіями та умовами, є несуттєвою та не потребує розкриття. Суб’єкт господарювання не повинен розкривати в обліковій політиці стандартизовану інформацію або дублювати вимоги МСФЗ. Визначення того, чи є інформація про облікову політику суттєвою чи ні, потребує використання суджень і може призвести до додаткових зусиль, зокрема в рік прийняття змін.

Декілька аспектів, коли інформація про облікову політику може бути суттєвою, зокрема: суб’єкт господарювання змінив свою облікову політику протягом звітного періоду та ця зміна призвела до суттєвої зміни інформації у фінансовій звітності; суб’єкт господарювання обрав облікову політику з одного або кількох варіантів, дозволених МСФЗ; облікова політика була розроблена згідно з МСБО 8 за відсутності відповідного МСФЗ; облікова політика пов’язана зі сферою, щодо якої суб’єкт господарювання зобов’язаний застосовувати судження або припущення під час визначення облікової політики, і суб’єкт господарювання розкриває інформацію про ці судження

або припущення; бухгалтерський облік операцій є складним, і інакше користувачі фінансової звітності суб'єкта господарювання не зрозуміли б ці суттєві операції.

Зміни до [МСБО 8](#) “Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки” уточнюють різницю між змінами облікових політик та облікових оцінок, а також визначають облікові оцінки як грошові суми у фінансових звітах, щодо яких є невизначеність в оцінці.

Різниця між обліковою політикою та обліковими оцінками є важливою, оскільки зміни в обліковій політиці зазвичай передбачають ретроспективне перерахування, а зміни в облікових оцінках застосовуються перспективно.

Зміни до [МСБО 8](#) також уточнюють взаємозв'язок між обліковою політикою та обліковими оцінками, зазначаючи про те, що суб'єкт господарювання визначає облікову оцінку для досягнення встановленої мети.

Суб'єкт господарювання застосовує методи оцінювання та вхідні дані для розроблення облікової оцінки.

Методи оцінювання включають методи наближеного оцінювання (наприклад, методи, які застосовуються для оцінки резерву під збитки для очікуваних кредитних збитків під час застосування МСФЗ 9) та методи вартісного оцінювання (наприклад, методи, які застосовуються для оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання під час застосування МСФЗ 13).

Зміни в облікових оцінках внаслідок появи нової інформації або розвитку подій не є виправленням помилки. Крім того, результати зміни вхідних даних або методики оцінки є змінами в облікових оцінках, якщо вони не впливають із коригувань помилок минулих періодів. Зміни в облікових оцінках можуть впливати на прибутки/збитки поточного періоду або поточного та майбутнього періодів.

Суб'єкт господарювання розкриває інформацію про характер та суму зміни в обліковій оцінці, яка впливає на поточний період або, за очікуванням, впливатиме на

майбутні періоди, за винятком, коли такий вплив неможливо оцінити. Якщо інформацію про розмір впливу на майбутні періоди не розкрито у зв'язку з неможливістю його оцінки, суб'єкт господарювання розкриває інформацію про цей факт.

Зміни [до МСБО 12 “Податки на прибуток”](#) уточнюють, як суб'єкти господарювання повинні враховувати відстрочені податки на такі операції, як оренда та зобов'язання, пов'язанні з виведенням з експлуатації.

Зміни звужують сферу застосування щодо звільнення від первісного визнання, коли воно не застосовується до операцій, що призводять до рівних оподатковуваних та вирахуваних тимчасових різниць. Отже, усім суб'єктам господарювання буде необхідно визнавати відстрочений податковий актив та відстрочене податкове зобов'язання щодо тимчасових різниць, що виникають під час первісного визнання оренди та зобов'язання, пов'язанні з виведенням з експлуатації.

На початку найбільш раннього порівняльного періоду суб'єкт господарювання повинен:

а) визнати відстрочений податковий актив у тій мірі, в якій є ймовірним, що буде отримано оподатковуваний прибуток, до якого можна застосовувати тимчасову різницю, що підлягає вирахуванню, та відстрочене податкове зобов'язання щодо всіх тимчасових різниць, що підлягають оподаткуванню та вирахуванню, пов'язаних з:

- i) активами з правом використання та орендними зобов'язаннями, та
- ii) витратами на виведення з експлуатації, відновлення та подібними зобов'язаннями та відповідними сумами, визнаними як частина вартості пов'язаного активу; та

б) визнати кумулятивний вплив першого застосування змін як коригування вхідного сальдо нерозподіленого прибутку (або іншого компонента капіталу) на цю дату.

Для зобов'язання з оренди та зобов'язання з вибуття відповідні відстрочені податкові активи та зобов'язання мають бути визнані з початку раннього з представлених

порівняльних періодів, при цьому будь-який сукупний ефект має бути визнаний як коригування нерозподіленого прибутку або інших компонентів капіталу на цю дату.

Операція може призвести до первісного визнання активів та зобов'язань та на момент здійснення операції не впливає на обліковий або оподатковуваний прибуток. Наприклад, на дату початку оренди орендар зазвичай визнає орендне зобов'язання та відповідну суму, як частину вартості активу з права користування. Залежно від застосованих норм податкового законодавства можуть виникати в такій операції рівні оподатковувані та тимчасові різниці, які підлягають вирахуванню під час первісного визнання активу чи зобов'язання.

Зміни до МСБО (IAS) 12 “Податки на прибуток” – “Міжнародна податкова реформа – типові правила Другого компонента”. Зміни визначають особливості обліку та розкриття інформації щодо податків на прибуток, що виникають внаслідок впровадження податкового законодавства, яке розроблене на основі типових правил Другого компонента, опублікованих Організацією економічного співробітництва та розвитку .

З 01 січня 2024 року та пізніше набирають чинності такі зміни до МСФЗ:

- Зміни до МСБО (IAS) 1 “Подання фінансової звітності” – “Класифікація зобов'язань як поточні та непоточні”;
- Зміни до МСБО (IAS) 1 “Подання фінансової звітності” – “Непоточні зобов'язання із спеціальними умовами”;
- Зміни [до МСФЗ \(IFRS\) 16](#) “Оренда” – “Орендне зобов'язання в операціях продажу та зворотної оренди”;
- Зміни до [МСБО \(IAS\) 7](#) та МСФЗ (IFRS) 7 – “Угоди про фінансування постачальника”;
- Зміни до [МСБО \(IAS\) 21](#) “Вплив змін валютних курсів” – “Відсутність конвертованості”.

Зміни до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” – “Класифікація зобов'язань як поточні та непоточні”.

Уточнено, що зобов'язання класифікується як непоточне, якщо суб'єкт господарювання має право відстрочити врегулювання зобов'язання щонайменше на 12 місяців – це право має існувати на дату закінчення звітного періоду. Право відстрочити врегулювання зобов'язання щонайменше на 12 місяців після закінчення звітного періоду має бути реальним і має існувати на дату закінчення звітного періоду, незалежно від того, чи суб'єкт господарювання планує скористатися цим правом.

Якщо право відстрочити врегулювання зобов'язання залежить від виконання суб'єктом господарювання певних умов, то таке право існує на дату закінчення звітного періоду тільки в тому випадку, якщо суб'єкт господарювання виконав ці умови на дату закінчення звітного періоду. Необхідно виконати ці умови на дату закінчення звітного періоду, навіть якщо перевірка їх виконання здійснюється кредитором пізніше. На класифікацію зобов'язання не впливає ймовірність того, що суб'єкт господарювання використає своє право відстрочити врегулювання зобов'язання щонайменше на 12 місяців після закінчення звітного періоду.

Зміни до МСБО 1 “Подання фінансової звітності” – “Непоточні зобов'язання із спеціальними умовами” передбачають, що, суб'єкт господарювання може класифікувати зобов'язання, що виникають за кредитною угодою, як непоточні, якщо право суб'єкта господарювання відстрочити погашення цих зобов'язань обумовлене виконанням суб'єктом господарювання спеціальних умов протягом дванадцяти місяців після завершення звітного періоду.

Зокрема, в примітках необхідно буде розкрити інформацію, що дає змогу користувачам фінансової звітності зрозуміти ризик того, що зобов'язання можуть стати такими, що підлягають поверненню протягом 12 місяців після завершення звітного періоду:

- а) інформацію про спеціальні умови (включно з характером спеціальних умов і тим, коли від суб'єкта господарювання вимагається їх виконувати) та балансову вартість пов'язаних зобов'язань;

б) факти та обставини, якщо такі існують, які вказують на те, що суб'єктові господарювання може бути складно виконувати спеціальні умови: наприклад, про те, що суб'єкт господарювання протягом звітного періоду чи після його завершення вчинив дії, спрямовані на уникнення чи обмеження наслідків потенційного порушення.

Зміни до МСФЗ 16 “Оренда” пояснюють, як суб'єкт господарювання відображає в обліку продаж і зворотну оренду після дати операції.

Операція продажу з подальшою орендою – це операція, за якою суб'єкт господарювання продає актив і орендує той самий актив у нового власника на певний період часу.

Внесені зміни доповнюють вимоги МСФЗ 16 щодо продажу та зворотної оренди, тим самим підтримуючи послідовне застосування цього стандарту. А саме, змінами уточнено, що орендар-продавець не визнає ніякої суми прибутку або збитку, що стосується права користування, збереженого за орендарем-продавцем. Разом з тим, це не позбавляє орендаря-продавця права визнавати у прибутку або збитку будь-який прибуток або збиток, пов'язаний з частковим або повним припиненням такої оренди.

Змінами до МСФЗ 7 “Звіт про рух грошових коштів” та МСФЗ 7 “Фінансові інструменти: розкриття інформації” – “Угоди фінансування постачальників” передбачено вимоги до розкриття інформації про свої угоди фінансування постачальників, яка надає користувачам фінансової звітності можливість оцінювати вплив таких угод на зобов'язання та рух грошових коштів суб'єкта господарювання та його експозицію щодо ризику ліквідності.

Ключові зміни до МСФЗ 7 та МСБО 7 включають вимоги до розкриття:

- умов угод про фінансування;
- балансової вартості фінансових зобов'язань, що є частиною угод про фінансування постачальників та статті, в яких відображені ці зобов'язання;

- балансової вартості фінансових зобов'язань, за якими постачальники вже отримали оплату від постачальників фінансових послуг;
- діапазону строків оплати як за фінансовими зобов'язаннями, які є частиною цих угод.

Згідно з змінами, суб'єкти господарювання мають розкривати тип та вплив негрошових змін балансової вартості фінансових зобов'язань, які є частиною угоди про фінансування постачальників.

Зміни набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати, протягом першого року порівняльна інформація не потрібна.

Зміни [до МСБО 21 “Вплив змін валютних курсів”](#) – “Відсутність конвертованості” є обов'язковими до застосування з 01.01.2025. Раннє застосування дозволено.

Зміни стосуються визначення конвертованої (обмінюваної) валюти. Стандарт доповнено визначенням, що таке конвертована валюта, настановами, як визначити чи є валюта конвертованою, як визначити спот-курс, якщо валюта не є конвертованою, та як розкрити це у фінансовій звітності.

Необхідно визначити, чи обмінюється валюта на інші. Якщо валюта не є конвертованою/обмінюваною, суб'єкт господарювання оцінює спот-курс та розкриває інформацію, яка дає змогу користувачам фінансової звітності зрозуміти, як валюта, що не обмінюється на іншу валюту, впливає або очікується, що впливатиме, на фінансові результати діяльності, фінансовий стан та грошові потоки суб'єкта господарювання.

Для досягнення цієї мети суб'єкт господарювання розкриває інформацію про:

- а) характер і фінансові наслідки того, що валюта не є конвертованою;

- б) використаний(і) спот-курс(и);
- в) процес оцінки;
- г) ризики, на які наражається суб'єкт господарювання через те, що валюта не є конвертованою.

Стандарти зі сталого розвитку

У червні 2023 року Радою зі сталого розвитку були випущені стандарти фінансової звітності зі сталого розвитку:

- МСФЗ S1 “Загальні вимоги до розкриття фінансової інформації, пов’язаної зі сталим розвитком” (IFRS S1 General Requirements for Disclosure of Sustainability-related Financial Information) ;
- МСФЗ S2 “Розкриття інформації, пов’язаної з кліматом” (IFRS S2 Climate-related Disclosures) .

Стандарти МСФЗ S1 та МСФЗ S2 набувають чинності для річних звітних періодів, що починаються з 1 січня 2024 року. Ці стандарти встановлюють вимоги до розкриття інформації про ризики та можливості, пов’язані зі сталим розвитком та зміною клімату, які можуть вплинути на грошові потоки суб’єкта господарювання, доступ до фінансування або вартість капіталу в короткостроковій, середньостроковій або довгостроковій перспективі.

У січні 2023 року вступила у силу ДИРЕКТИВА (ЄС) 2022/2464 ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПАРЛАМЕНТУ І РАДИ від 14 грудня 2022 року про внесення змін до Регламенту (ЄС) № 537/2014, Директиви 2004/109/ЄС, Директиви 2006/43/ЄС і Директиви 2013/34/ЄС щодо корпоративної звітності зі сталого розвитку (Corporate Sustainability Reporting Directive, або CSRD) . Її вимоги поширюються на більшу кількість суб’єктів

господарювання резидентів та нерезидентів ЄС, вона замінить директиву 2014/95/EU вже з січня 2025 року.

Директива 2022/2464/ЄС потребує імплементації в законодавство України, її основними вимогами є:

- впровадження Звіту зі сталого розвитку (стаття 19a);
- розроблення Комісією стандартів звітності зі сталого розвитку (стаття 29b);
- єдиний електронний формат звітності (стаття 29d);
- окремі вимоги до аудиту звіту зі сталого розвитку (в т. ч. зміни до Директиви 2006/43/ЄС).

Директива 2013/34/ЄС імплементована в законодавство України шляхом внесення змін до Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”, а Директива 2006/43/ЄС – шляхом внесення змін до Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність” відповідно.

Розкриття інформації у Звіті сталого розвитку відносяться в цілому до діяльності суб’єкта господарювання, зокрема така інформація:

- опірність бізнес-моделі та стратегії підприємства до ризиків, пов’язаних із питаннями сталого розвитку;
- опис ролі, яку адміністративні органи, органи управління та нагляду відіграють щодо питань сталого розвитку, їхніх експертних знань і навичок, що потрібні для виконання цієї ролі, або наявність у таких органів доступу до зазначених експертних знань і навичок;
- інформація про існування схем заохочення, пов’язаних із питаннями сталого розвитку, яке пропонується членам адміністративних органів, органів управління та нагляду;
- опис основних ризиків для підприємства, зумовлених питаннями сталого розвитку та інше.

Також змінені вимоги до аудиту, зокрема в частині надання впевненості щодо звітності зі сталого розвитку та окремі вимоги до кваліфікації аудиторів.

Звіт зі сталого розвитку може бути частиною Звіту про корпоративне управління.

Оскільки перші звіти про сталий розвиток відповідно до Директиви 2022/2464/ЄС мають бути подані у 2025 році – для суб'єктів господарювання, фінансовий рік яких закінчується 31 грудня 2024 року, то таким суб'єктам вже зараз потрібно оцінити готовність до їх запровадження.

У грудні 2023 року опубліковано ДЕЛЕГОВАНИЙ РЕГЛАМЕНТ КОМІСІЇ (ЄС) 2023/2772 від 31 липня 2023 року – доповнення Директиви 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради щодо стандартів звітності у сфері сталого розвитку, який має застосовуватися з 1 січня 2024 року. Цим Регламентом затверджено Європейські стандарти звітності зі сталого розвитку (ESRS). Вони охоплюють як вимоги до розкриття інформації про суб'єкт господарювання, так і основні положення щодо впливу діяльності суб'єкта господарювання на екологію, соціальну сферу, а також питання управління всередині суб'єкта господарювання.

На сьогодні в законодавстві України відсутні вимоги щодо складання та подання Звіту про сталий розвиток, проте питання перебуває на стадії опрацювання, тому суб'єктам господарювання необхідно розпочинати підготовчу роботу щодо вивчення та аналізу інформації, необхідної для складання Звіту про сталий розвиток.

Джерело: <https://bank.gov.ua/ua/news/all/rozyasnennya-schodo-skladannya-richnoyi-finansovoyi-zvitnosti-za-2023-rik-zmini-do-mijnarodnih-standativ-finansovoyi-zvitnosti>

Звітування у форматі Таксономії IXBRL: стисло про актуальне

6 грудня 2022 року на засіданні Комітету з управління системою фінансової звітності було схвалено електронний формат [Таксономії UA МСФЗ XBRL 2021 року](#) для подальшого використання суб'єктами звітування, що перейшли на застосування МСФЗ, під час складання фінансової звітності в електронному форматі за 2021 рік та проміжної фінансової звітності у 2022 році.

Тож, сьогодні стисло розглянемо запитання, з якими найчастіше звертаються підприємства, що звітують за МСФЗ.

Які компанії повинні складати й подавати звітність в електронному форматі Таксономії IXBRL?

Складання і подання фінансової звітності та консолідованої фінансової звітності органам державної влади й іншим користувачам на їх вимогу на основі таксономії фінансової звітності за міжнародними стандартами в єдиному електронному форматі передбачено [п. 6 ст. 11 Закону про бухоблік та фінзвітність](#). Отже, електронний формат є обов'язковим для звітування так само, як і паперовий. Відповідно до цього всі суб'єкти господарювання, які раніше складали звітність за МСФЗ, повинні складати звітність у єдиному електронному форматі - XBRL.

Згідно із [ч. 5 ст. 12¹ Закону про бухоблік та фінзвітність](#) до підприємств, які повинні подавати звітність через Систему фінансової звітності (СФЗ), належать:

- підприємства, що становлять суспільний інтерес. Це емітенти цінних паперів, банки, страховики, недержавні пенсійні фонди, інші фінансові установи (крім тих, що належать до мікропідприємств та малих підприємств), а також підприємства, які належать до великих підприємств;
- публічні акціонерні товариства;
- підприємства, які здійснюють діяльність із видобутку корисних копалин загальнодержавного значення. До видобувних галузей належать галузі промисловості, пов'язані з геологічним вивченням надр, у т. ч. дослідно-промисловою розробкою родовищ корисних копалин загальнодержавного значення, видобуванням корисних копалин загальнодержавного значення, виконанням робіт (здійсненням діяльності), передбачених угодою про розподіл продукції щодо корисних копалин загальнодержавного значення, реалізацією видобутої продукції, транспортуванням трубопроводами вуглеводнів, у т. ч. із метою транзиту ([ст. 1 Закону № 2545](#));

- підприємства, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначає [Постанова № 419](#). Це такі види діяльності: надання фінансових послуг, крім страхування та пенсійного забезпечення ([розд. 64 КВЕД ДК 009:2010](#)); недержавне пенсійне забезпечення (група 65.3 [КВЕД ДК 009:2010](#)); допоміжна діяльність у сферах фінансових послуг і страхування ([розд. 66 КВЕД ДК 009:2010](#)), за винятком допоміжної діяльності у сфері страхування та пенсійного забезпечення (група 66.2 [КВЕД ДК 009:2010](#)).

Які є інструменти для створення XBRL-звітів?

Створити XBRL-звіти можна за допомогою спеціального програмного забезпечення. Таке ПЗ підприємство може або розробити самостійно, або скористатися вже створеними програмними продуктами.

В Україні станом на тепер існують як платні, так і безкоштовні програмні продукти. Використання будь-якого з продуктів дозволено законодавством України, і суб'єкт звітування може самостійно вирішити, який продукт йому підходить за функціоналом чи фінансовими можливостями. З огляду на той факт, що за 2021 рік та проміжні періоди 2022 року чинною є оновлена таксономія, то на дату підготовки цієї статті саме проводили фінальні налаштування кількох із програмних продуктів.

У які строки потрібно подавати XBRL-звіти у 2022 році й надалі?

У зв'язку з останніми подіями від 24.02.2022 в Україні було введено правовий режим воєнного стану. Ця подія вплинула на всі сфери функціонування держави, тому відбулися певні зміни й у строках подання фінансової звітності в єдиному електронному форматі.

Початково Національний банк України [листом від 03.09.2022 р. № 60-0005/61193](#) надав відповідь на лист Незалежної асоціації банків України щодо розкриття питання формування та подання звітності у форматі iXBRL банками України у 2022 році. Було повідомлено про те, що:

згідно з [пунктом 3 постанови Правління Національного банку від 07.03.2022 № 41 "Про складання та подання фінансової звітності в період запровадження воєнного стану"](#) Національний банк України не застосовує до банків України заходів впливу за порушення ними строків подання річної фінансової звітності та консолідованої річної фінансової звітності за 2021 рік разом з аудиторським звітом, а також проміжної фінансової звітності та консолідованої проміжної фінансової звітності за I квартал 2022 року в період дії воєнного стану та протягом трьох місяців після його припинення чи скасування.

Далі було оголошено про відтермінування та скасування штрафних заходів для інших суб'єктів господарювання, що мають звітувати за таксономією. Тому XBRL-звіти за 2021 рік та проміжні періоди 2022 року разом з аудиторським звітом можна подавати в період дії воєнного стану або стану війни, а також протягом 3 місяців після його завершення. Зауважимо, що штрафні санкції не застосовуватимуть за неподання або несвоєчасне подання таких звітів лише за умови, якщо XBRL-звітність за всі звітні періоди буде подана протягом 3 місяців після припинення/скасування воєнного стану.

Після припинення/скасування воєнного стану діятимуть стандартні строки подання, передбачені [Постановою № 419](#):

- річна фінансова звітність:

- не пізніше ніж до 30 квітня року, що настає за звітним періодом, - для підприємств, що становлять суспільний інтерес (крім великих підприємств, які не є емітентами цінних паперів), публічних акціонерних товариств, суб'єктів господарювання, які

здійснюють діяльність у видобувних галузях, та підприємств, які провадять господарську діяльність за видами, перелік яких визначений [Постановою № 419](#);

- не пізніше ніж до 1 червня року, що настає за звітним періодом, - для великих підприємств, які не є емітентами цінних паперів, середніх підприємств й інших фінансових установ, що належать до мікропідприємств та малих підприємств;

- проміжна фінансова звітність (за I квартал, перше півріччя, дев'ять місяців) - не пізніше 30 числа місяця, що настає за звітним кварталом.

Чи визначено перелік форм звітів і приміток, які обов'язково потрібно подавати у складі річної та проміжної фінансової звітності?

Безумовно, річна та проміжна фінансова звітність за таксономією повинна містити основні форми:

- 210000/220000 "Звіт про фінансовий стан";

- 310000/320000 "Звіт про сукупний дохід, прибуток або збиток";

- 410000/420000 "Звіт про сукупний дохід, компоненти іншого сукупного доходу, відображені після оподаткування, або Звіт про сукупний дохід, компоненти іншого сукупного доходу, відображені до оподаткування";

- 510000/520000 "Звіт про рух грошових коштів, прямий метод або Звіт про рух грошових коштів, непрямий метод";

- 610000 "Звіт про зміни у власному капіталі".

Примітки призначені для детальнішого розкриття інформації, що наводиться в основних формах, і їх вибір залежить від таких факторів:

- 1) вимог МСФЗ;
- 2) сфери діяльності суб'єкта господарювання;
- 3) облікової політики суб'єкта господарювання.

Згідно з Українською таксономією існує можливість створювати близько 70 різних приміток до фінансової звітності. Складаючи річну звітність, окрім основних форм, потрібно заповнювати ті примітки, що додатково розшифровуватимуть суми, занесені до цих основних форм. Тобто якщо підприємство вказує, що в його активах наявні основні засоби, воно повинно додатково заповнити примітку 822100 "Розкриття інформації про основні засоби", таким чином буде задоволено принцип повноти висвітлення.

Щодо приміток у проміжній звітності, то згідно з [п. 5 МСБО 34](#) вимагається готувати *"примітки, які містять виклад значущих облікових політик та іншу пояснювальну інформацію"*. Отже, підприємства можуть обійтися лише основними формами та зазначеною описовою інформацією, але, аналізуючи звіти, що були подані до СФЗ за квартали 2021 року, вважаємо за доцільне додаткове складання щонайменше форм 800100 "Підкласифікації активів, зобов'язань та власного капіталу" та 800200 "Аналіз доходів та витрат". Такі форми забезпечать користувачів фінансової звітності повнішою інформацією про діяльність суб'єкта господарювання, а отже - і рішення, прийняті на її основі, будуть об'єктивнішими. За бажанням підприємство може заповнювати такий самий перелік приміток, який було заповнено в річній звітності.

ПРАВОВИЙ ГЛОСАРІЙ

1. Закон про бухоблік та фінзвітність - [Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" від 16.07.1999 р. № 996-XIV.](#)
2. Закон № 2545 - [Закон України "Про забезпечення прозорості у видобувних галузях" від 18.09.2018 р. № 2545-VIII.](#)
3. МСБО 34 - [Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 34 "Проміжна фінансова звітність".](#)
4. Постанова № 419 - [постанова Кабміну "Про затвердження Порядку подання фінансової звітності" від 28.02.2000 р. № 419.](#)

Сергій Рогозний

аудитор, SAP, DirIFR, керівник комітету по фінансах, член Ради ФПБАУ, консультант з МСФЗ, директор ТОВ "МІК "Старт"

Анастасія Романюк

керівниця сектору автоматизації консалтингової компанії МІК "Старт", асоційована членкиня ФПБАУ

Джерело: https://buh.ligazakon.net/analytics/216462_zvtuvannya-u-format-taksonom-xbrl-stislo-pro-aktualne

ІНШІ АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ З ОПОДАТКУВАННЯ

ПОДАТКОВЕ АДМІНІСТРУВАННЯ

Перебіг СТРОКУ ДАВНОСТІ відновився

Державна
податкова
служба України

ПЕРЕБІГ СТРОКУ ДАВНОСТІ ВІДНОВИВСЯ:

- для платників податків, які мають можливість своєчасно виконувати податкові обов'язки, передбачені статтями 59 – 60, 87 – 101 Кодексу, та/або визначення грошових зобов'язань згідно із статтею 116 Кодексу

перебіг строку
відновлено з
24.11.2022

- для платників податків, які не мають можливості своєчасно виконувати податкові обов'язки (крім платників податків, визначених підпунктом 69.40 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX Кодексу), передбачені статтями 59 – 60, 87 – 101 Кодексу, та/або визначення грошових зобов'язань згідно із статтею 116 Кодексу

перебіг строку
відновлено з
01.08.2023

- для платників податків, які визначені підпунктом 69.40 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX Кодексу і які мають податковий борг, що виник після 24.02.2022

перебіг строку
відновлено з
01.08.2023

ПЕРЕБІГ СТРОКУ ДАВНОСТІ НЕ ВІДНОВЛЕНО

- для платників податків, які визначені підпунктом 69.40 пункту 69 підрозділу 10 розділу XX Кодексу і які мають податковий борг, що виник до 24.02.2022

Чи має право платник податків подати уточнюючу звітність після отримання повідомлення та копії наказу про проведення планової документальної перевірки, але до початку перевірки (або у день початку перевірки)?

Пунктом 50.2 ст. 50 Податкового кодексу України визначено, що платник податків під час проведення документальних планових та позапланових перевірок (з урахуванням термінів продовження, зупинення або перенесення термінів її

проведення) не має права подавати уточнюючі податкові декларації (розрахунки) до поданих ним раніше податкових декларацій з відповідного податку і збору за звітний (податковий) період, який перевіряється контролюючим органом.

Це правило не поширюється на випадки, встановлені абзацом третім [п. 50.1 ст. 50 ПКУ](#).

Відповідно до абзацу третього [п. 50.1 ст. 50 ПКУ](#) у разі якщо показники оприлюдненої разом з аудиторським звітом річної фінансової звітності зазнали змін порівняно з показниками звіту про фінансовий стан (баланс) та звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (звіту про фінансові результати), що подаються разом з податковою декларацією згідно з абзацом другим [п. 46.2 ст. 46 ПКУ](#), та такі зміни вплинули на показники раніше поданої річної податкової декларації з податку на прибуток підприємств за відповідний податковий (звітний) період, платники податку на прибуток, які відповідно [до Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»](#) зі змінами та доповненнями зобов'язані оприлюднювати річну фінансову звітність та річну консолідовану фінансову звітність разом з аудиторським звітом, подають уточнюючий розрахунок до річної податкової декларації у строк не пізніше 10 червня року наступного за звітним.

Згідно з [п. 77.4 ст. 77 ПКУ](#) про проведення документальної планової перевірки керівником (його заступником або уповноваженою особою) контролюючого органу приймається рішення, яке оформлюється наказом.

Право на проведення документальної планової перевірки платника податків надається лише у випадку, коли йому (його представнику) не пізніше ніж за 10 календарних днів до дня проведення зазначеної перевірки надіслано (вручено) у порядку, визначеному [ст. 42 ПКУ](#), копію наказу про проведення документальної планової перевірки та письмове повідомлення із зазначенням дати початку проведення такої перевірки.

Отже, платник податку може подати уточнюючі розрахунки до поданих ним раніше податкових декларацій з відповідного податку і збору за звітний (податковий) період, який перевіряється контролюючим органом до дати початку проведення перевірки, яка вказана в копії наказу про проведення документальної планової перевірки та письмовому повідомленні про проведення перевірки.

Джерело: <https://od.tax.gov.ua/media-ark/local-news/748357.html>

Який порядок, підстави, терміни продовження строків проведення перевірок та зупинення розпочатої перевірки працівниками контролюючих органів?

Відповідно до абзацу другого [п. 82.1 ст. 82 Податкового кодексу України](#) продовження строків проведення перевірок, визначених у ст. 77 ПКУ, можливе за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу не більш як на 15 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва – не більш як на 5 робочих днів, інших платників податків – не більш як на 10 робочих днів.

Згідно з абзацом другим [п. 82.2 ст. 82 ПКУ](#) продовження строків проведення перевірок, визначених у ст. 78 ПКУ, можливе за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу не більш як на 10 робочих днів для великих платників податків, щодо суб'єктів малого підприємництва – не більш як на 2 робочих дні, інших платників податків – не більш як на 5 робочих днів.

Пунктом [82.3 ст. 82 ПКУ](#), визначено, що тривалість перевірок, визначених ст. 80 ПКУ, не повинна перевищувати 10 діб.

Продовження строку таких перевірок здійснюється за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу не більш як на 5 діб.

Підставами для продовження строку перевірки є:

- заява суб'єкта господарювання (у разі необхідності подання ним документів, які стосуються питань перевірки);
- змінний режим роботи або підсумований облік робочого часу суб'єкта господарювання та/або його господарських об'єктів.

Відповідно до [п. 82.4. ст. 82 ПКУ](#) проведення документальної планової та позапланової перевірки платника податків, крім платника податків – суб'єкта малого підприємництва, може бути зупинено за рішенням керівника (його заступника або уповноваженої особи) контролюючого органу, що оформляється наказом, копія якого не пізніше наступного робочого дня вручається платнику податків чи його уповноваженому представнику під розписку або надсилається платнику податків у порядку, визначеному [ст. 42 ПКУ](#), з подальшим поновленням її проведення на невикористаний строк.

Зупинення документальної планової, позапланової перевірки перериває перебіг строку проведення перевірки в разі вручення платнику податків або його уповноваженому представнику в порядку, визначеному абзацом першим п. 82.4 ст. 82 ПКУ, наказу про зупинення такої перевірки.

При цьому перевірка може бути зупинена на загальний строк, що не перевищує 30 робочих днів, а в разі необхідності проведення експертизи, отримання інформації від іноземних державних органів щодо діяльності платника податків, завершення розгляду судом позовів з питань, пов'язаних з предметом перевірки, відновлення платником податків втрачених документів перевірка може бути зупинена на строк, необхідний для завершення таких процедур.

Загальний термін проведення перевірок, визначених у [пп. 200.10 та 200.11 ст. 200 ПКУ](#), з урахуванням установлених [п. 82.4 ст. 82 ПКУ](#) строків зупинення не може перевищувати 60 календарних днів.

Отже, продовження строків проведення перевірок та зупинення розпочатої перевірки працівниками контролюючих органів здійснюється за рішенням керівника податкового органу.

Терміни продовження перевірки залежать від виду перевірки та категорії платника податків, встановлених [ст. 82 ПКУ](#).

Водночас, тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану на території України особливості проведення податкових перевірок [передбачено п. 69 підрозд. 10 розд. XX «Перехідні положення» ПКУ](#).

Джерело: <https://if.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/747432.html>

Дії суб'єкта господарювання у випадку помилкового подання податкової звітності

Відповідно до [п. 49.1 ст. 49 Податкового кодексу України](#) податкова декларація подається за звітний період в установлені ПКУ строки контролюючому органу, в якому перебуває на обліку платник податків.

Абзацом першим [п. 49.2 ст. 49 ПКУ](#) визначено, що платник податків зобов'язаний за кожний встановлений ПКУ звітний період, в якому виникають об'єкти оподаткування, або у разі наявності показників, які підлягають декларуванню, відповідно до вимог ПКУ подавати податкові декларації щодо кожного окремого податку, платником якого він є. Цей абзац застосовується до всіх платників податків, в тому числі платників, які перебувають на спрощеній системі оподаткування обліку та звітності.

Платники, визначені [п.п. 212.1.15 п. 212.1 ст. 212 ПКУ](#), а також платники, які мають діючі (у тому числі призупинені) ліцензії на право здійснення діяльності з підакцизною продукцією, яка підлягає ліцензуванню згідно із законодавством, зобов'язані за кожний встановлений ПКУ звітний період подавати податкові декларації незалежно від того, чи провадили такі платники господарську діяльність у звітному періоді (абзац другий [п. 49.2 прим. 1 ст. 49 ПКУ](#)).

Згідно з [п. 49.8. ст. 49 ПКУ](#) прийняття податкової декларації є обов'язком контролюючого органу. Під час прийняття податкової декларації уповноважена

посадова особа контролюючого органу, в якому перебуває на обліку платник податків, зобов'язана перевірити наявність та достовірність заповнення всіх обов'язкових реквізитів, передбачених [пп. 48.3 та 48.4 ст. 48 ПКУ](#). Інші показники, зазначені в податковій декларації платника податків, до її прийняття перевірки не підлягають.

У разі якщо у майбутніх податкових періодах (з урахуванням строків давності, [визначених ст. 102 ПКУ](#)) платник податків самостійно (у тому числі за результатами електронної перевірки) виявляє помилки, що містяться у раніше поданій ним податковій декларації (крім обмежень, визначених [ст. 50 ПКУ](#)), він зобов'язаний надіслати уточнюючий розрахунок до такої податкової декларації за формою чинного на час подання уточнюючого розрахунку (абзац перший [п. 50.1 ст. 50 ПКУ](#)).

Таким чином, у випадку помилкового подання податкової звітності (подано звітність, яку взагалі не потрібно подавати або подано не до того контролюючого органу) платнику податків необхідно:

до закінчення граничного строку подання такої податкової звітності подати податкову звітність з ознакою «Звітна нова» та зменшити податкове зобов'язання;

після граничного терміну подання такої податкової звітності та виникнення податкових зобов'язань, подати податкову звітність з ознакою «Уточнююча» та зменшити податкове зобов'язання.

Джерело: <https://od.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/746357.html>

Сплата податків при арешті коштів органом державної виконавчої служби або приватним виконавцем

Відповідно до [п. 15.1 ст. 15 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року №2755-VI](#) платниками податків визнаються фізичні особи (резиденти і нерезиденти України), юридичні особи (резиденти і нерезиденти України) та їх відокремлені підрозділи, які мають, одержують (передають) об'єкти оподаткування або провадять

діяльність (операції), що є об'єктом оподаткування згідно з ПКУ або податковими законами, і на яких покладено обов'язок із сплати податків та зборів згідно з ПКУ ([п. 15.1 ст. 15 ПКУ](#)).

Згідно [п.п. 14.1.39 п. 14.1 ст. 14 ПКУ](#) грошове зобов'язання платника податків – сума коштів, яку платник податків повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податкове зобов'язання та/або інше зобов'язання, контроль за сплатою якого покладено на контролюючі органи, та/або штрафну (фінансову) санкцію, що справляється з платника податків у зв'язку з порушенням ним вимог податкового законодавства та іншого законодавства, контроль за дотриманням якого покладено на контролюючі органи, а також санкції за порушення законодавства у сфері зовнішньоекономічної діяльності та пеня.

Підпунктом [14.1.156 п. 14.1 ст. 14 ПКУ](#) визначено, що податкове зобов'язання – сума коштів, яку платник податків, у тому числі податковий агент, повинен сплатити до відповідного бюджету або на єдиний рахунок як податок або збір на підставі, в порядку та строки, визначені податковим законодавством (у тому числі сума коштів, визначена платником податків у податковому векселі та не сплачена в установлений законом строк), та/або сума коштів, сформована за рахунок податкових пільг, що були використані платником податків не за цільовим призначенням чи з порушенням порядку їх надання, встановленим ПКУ та/або Митним кодексом України.

Податковим обов'язком визнається обов'язок платника податку обчислити, задекларувати та/або сплатити суму податку та збору в порядку і строки, визначені ПКУ, законами з питань митної справи ([п. 36.1 ст. 36 ПКУ](#)).

Підстави припинення виконання податкового обов'язку визначені [п. 37.3 ст. 37 ПКУ](#).

Платник податків зобов'язаний самостійно сплатити суму податкового зобов'язання, зазначену у поданій ним податковій декларації, протягом 10 календарних днів, що настають за останнім днем відповідного граничного строку, передбаченого ПКУ для подання податкової декларації, крім випадків, встановлених ПКУ ([абзац перший п. 57.1 ст. 57 ПКУ](#)).

Сплата податків та зборів здійснюється в готівковій або безготівковій формі (у тому числі з використанням електронних грошей), крім випадків, передбачених ПКУ або законами з питань митної справи. Для цілей ПКУ обов'язок платника податку щодо сплати податків та зборів на єдиний рахунок, визначений [статтею 35 прим. 1 ПКУ](#), вважається виконаним з моменту, коли ініціювання переказу є завершеним для такого платника податків згідно із Законом України «Про платіжні послуги» ([п. 35.2 ст. 35 ПКУ](#)).

Джерелами самостійної сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків є будь-які власні кошти, у тому числі ті, що отримані від продажу товарів (робіт, послуг), майна, випуску цінних паперів, зокрема, корпоративних прав, отримані як позика (кредит), та з інших джерел, з урахуванням особливостей, визначених [ст. 87 ПКУ](#), а також суми надміру сплачених платежів до відповідних бюджетів (абзац перший [п. 87.1 ст. 87 ПКУ](#)).

Джерелом самостійної сплати грошових зобов'язань з податку на додану вартість є суми коштів, джерела яких зазначені в абзаці першому [п. 87.1 ст. 87 ПКУ](#) та обліковуються в системі електронного адміністрування податку на додану вартість. У разі сплати податкових зобов'язань, що виникли до 01 липня 2015 року, та/або погашення податкового боргу за податковими зобов'язаннями, що виникли до 01 липня 2015 року, перерахування коштів до бюджету здійснюється безпосередньо з рахунків платника податків, відкритих у банках, небанківських надавачах платіжних послуг (абзац другий [п. 87.1 ст. 87 ПКУ](#)).

Відповідно до абзацу першого п.п. 1 та п.п. 2 п. 10 прим. 2 розд. XIII «Прикінцеві та перехідні положення» [Закону України від 02 червня 2016 року № 1404-VIII «Про виконавче провадження»](#), зі змінами впровадженими з 06.05.2023 [Законом України від 11 квітня 2023 року № 3048-IX](#) «Про внесення змін до деяких законів України щодо окремих особливостей організації примусового виконання судових рішень і рішень інших органів під час дії воєнного стану», тимчасово, на період до припинення або скасування воєнного стану в Україні, [введеного Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 64/2022](#), затвердженим

Законом України «Про затвердження Указу Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24 лютого 2022 року № 2102-IX:

► фізичні особи – боржники, на кошти яких накладено арешт органами державної виконавчої служби, приватними виконавцями, можуть здійснювати видаткові операції з поточного рахунку на суму в розмірі, що протягом одного календарного місяця не перевищує двох розмірів мінімальної заробітної плати, встановленої законом про Державний бюджет України на 01 січня поточного календарного року, а також сплачувати податки, збори без урахування такого арешту, за умови що такий поточний рахунок визначений для здійснення видаткових операцій у порядку, встановленому п.п. 1 п. 10 прим. 2 розд. XIII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону № 1404. Звернення стягнення у межах зазначеної суми на такому рахунку не здійснюється;

► юридичні особи – боржники, самозайняті особи (які використовують найману працю фізичних осіб), на кошти яких накладено арешт органами державної виконавчої служби, приватними виконавцями, можуть здійснювати видаткові операції з поточних рахунків виключно для виплати заробітної плати в розмірі не більше п'яти розмірів мінімальної заробітної плати на місяць на одного працівника такої юридичної особи чи самозайнятої особи, а також для сплати податків, зборів та єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Контроль за дотриманням встановлених законом вимог під час здійснення виплат покладається на службових осіб юридичної особи – боржника, самозайняту особу відповідно.

Враховуючи вищенаведене, платник податків на кошти якого накладено арешт органом державної виконавчої служби або приватним виконавцем, зобов'язаний самостійно сплатити податкові зобов'язання власними коштами.

Джерело: <https://nvp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/746509.html>

Як повернути помилково або надміру сплачені податки?

Повернення помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань та пені у випадках, передбачених [ст. 43 ПКУ](#), здійснюється виключно на підставі заяви платника податку (крім повернення надміру утриманих (сплачених) сум податку на доходи фізичних осіб, які повертаються територіальним органом ДПС на підставі поданої платником податків податкової декларації за звітний календарний рік за результатами проведення перерахунку його загального річного оподатковуваного доходу, поданої до територіального органу ДПС за місцем адміністрування (обліку) помилково та/або надміру сплаченої суми протягом 1095 днів від дня її виникнення.

[Наказом Мінфіну 11.02.2019 №60](#) затверджено Порядок інформаційної взаємодії Державної фіскальної служби України, її територіальних органів, Державної казначейської служби України, її територіальних органів, місцевих фінансових органів у процесі повернення платникам податків помилково та/або надміру сплачених сум грошових зобов'язань та пені.

Заяву про повернення помилково та/або надміру сплачених грошових зобов'язань та пені платник може подати до територіального органу ДПС відповідно [до Порядку №60](#) в електронній формі (код форми J1302001 – для юридичних осіб, F1302001 - для фізичних осіб) за допомогою засобів інформаційно-комунікаційних систем та з дотриманням вимог законодавства у сферах захисту інформації в інформаційно-комунікаційних системах, електронних довірчих послуг та електронного документообігу.

У заяві платник зазначає назву помилково та/або надміру сплаченого податку, збору, платежу, його суму, дату сплати і реквізити із платіжного документа, за якими кошти перераховано до бюджету (код класифікації доходів бюджету, бюджетний рахунок, на який перераховано кошти, код ЄДРПОУ територіального органу Казначейства, на ім'я якого відкрито рахунок), та визначає напрям перерахування помилково та/або надміру сплачених коштів, що повертаються: на поточний рахунок платника податку в установі банку; на єдиний рахунок (у разі його використання); на погашення

грошового зобов'язання та/або податкового боргу з інших платежів, контроль за справлянням яких покладено на органи ДПС, незалежно від виду бюджету; у готівковій формі коштів за чеком у разі відсутності у платника податків рахунку в банку.

Додатково до заяви платник може подати копію платіжного документа, на виконання якого помилково та/або надміру сплачений платіж перераховано до бюджету.

Контролюючий орган не пізніше ніж за п'ять робочих днів до закінчення двадцятиденного строку з дня подання платником податків заяви готує електронний висновок про повернення належних сум коштів із відповідного бюджету або з єдиного рахунку та подає його для виконання відповідному органу, що здійснює казначейське обслуговування бюджетних коштів.

Джерело: <https://svp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/746455.html>

Чи передбачено оприлюднення плану-графіка проведення документальних планових перевірок платників податків та в які терміни проводиться його коригування?

Коротка:

План-графік проведення документальних планових перевірок платників податків на поточний рік оприлюднюється на офіційному вебпорталі ДПС (<https://tax.gov.ua>) (Головна/Діяльність/Плани та звіти роботи) до 25 грудня року, що передує року, в якому будуть проводитися такі документальні планові перевірки.

Внесення змін до плану-графіка проведення документальних планових перевірок на поточний рік допускається не частіше одного разу в першому та одного разу в другому кварталі такого року, крім випадків коли зміни пов'язані із змінами найменування платника податків, що вже був включений до плану-графіка, та/або виправлення технічних помилок.

Повна:

Відповідно до [п. 77.1 ст. 77 Податкового кодексу України](#) від 02 грудня 2010 року № 2755-VI документальна планова перевірка повинна бути передбачена у плані-графіку проведення планових документальних перевірок. План-графік документальних планових перевірок на поточний рік оприлюднюється на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, до 25 грудня року, що передує року, в якому будуть проводитися такі документальні планові перевірки. Згідно з п. 1 Положення про Державну податкову службу України, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 року № 227](#) зі змінами та доповненнями, центральним органом виконавчої влади, який реалізує, зокрема, державну податкову політику є Державна податкова служба України .

Таким чином, план-графік проведення документальних планових перевірок платників податків на поточний рік оприлюднюється на офіційному вебпорталі ДПС (<https://tax.gov.ua>) (Головна/Діяльність/Плани та звіти роботи) до 25 грудня року, що передує року, в якому будуть проводитися такі документальні планові перевірки.

До плану-графіка проведення документальних планових перевірок відбираються платники податків, які мають ризик щодо несплати податків та зборів, невиконання іншого законодавства, контроль за яким покладено на контролюючі органи (абзац перший [п. 77.2 ст. 77 ПКУ](#)). Абзацами третім – шостим [п. 77.2 ст. 77 ПКУ](#) визначено, що порядок формування, затвердження плану-графіка та внесення змін до нього, а також перелік ризиків та їх поділ за ступенями встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну фінансову політику.

Внесення змін до плану-графіка проведення документальних планових перевірок на поточний рік допускається не частіше одного разу в першому та одного разу в другому кварталі такого року, крім випадків коли зміни пов'язані із змінами найменування платника податків, що вже був включений до плану-графіка, та/або виправлення технічних помилок. Документальна перевірка платника податків, який був включений до плану-графіка проведення документальних планових перевірок на поточний рік внаслідок внесення змін у такому році (інших ніж зміни найменування платника податків, що вже був включений до плану-графіка, та/або виправлення технічних помилок), може бути розпочата не раніше 01 липня поточного року в разі внесення змін до плану-графіка проведення документальних перевірок на поточний рік у першому кварталі такого року і не раніше 01 жовтня поточного року в разі внесення змін до плану-графіка проведення документальних перевірок на поточний рік у другому кварталі такого року. Оновлений план-графік оприлюднюється на офіційному вебсайті центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, до 30 числа останнього місяця кварталу (у випадках змін найменування платника податків, що вже був включений до плану-графіка, та/або виправлення технічних помилок – до 30 числа місяця, що передує місяцю, в якому будуть проводитися такі документальні планові перевірки).

Джерело: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=41143>

Який орган ДПС забезпечує прийняття та вручення платнику податків ППР, якщо встановлено порушення законодавства за результатами фактичної перевірки діяльності платника податків не за основним місцем обліку?

Коротка:

За результатами фактичної перевірки у разі встановлення порушення вимог законодавства податкове повідомлення-рішення приймається керівником (заступником керівника або уповноважена особа) територіального органу ДПС за основним місцем обліку платника податків.

Виключенням є порушення вимог Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального», рішення по якому приймаються керівником, а у разі його відсутності – заступником керівника органу ДПС, який видав відповідну ліцензію.

Повна:

Пунктом 19 прим. 1.1 ст. 19 прим. 1, та ст. 19 прим. 3 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI визначено перелік функцій контролюючих органів, визначених п.п. 41.1.1 п. 41.1 ст. 41 ПКУ та державних податкових інспекцій. Функцію контрольно-перевірочної роботи закріплено виключно за контролюючими органами обласного та центрального рівнів. Контролюючими органами є податкові органи (центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, його територіальні органи) – щодо дотримання законодавства з питань оподаткування (крім випадків, визначених п.п. 41.1.2 п. 41.1 ст. 41 ПКУ), законодавства з питань сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, чи його територіальні органи (п.п. 41.1.1 п. 41.1 ст. 41 ПКУ). Згідно з абзацами першим і другим п. 86.5 ст. 86 ПКУ акт (довідка) про результати фактичних перевірок, визначених ст. 80 ПКУ, складається у двох примірниках,

підписується посадовими особами контролюючих органів, які проводили перевірку, реєструється не пізніше наступного робочого дня після закінчення перевірки. Акт (довідка) про результати зазначених перевірок підписується особою, яка здійснювала розрахункові операції, платником податків та його законними представниками (у разі наявності).

Підписання акта (довідки) таких перевірок особою, яка здійснювала розрахункові операції, платником податків та/або його представниками та посадовими особами контролюючого органу, які проводили перевірку, здійснюється за місцем проведення перевірки або у приміщенні контролюючого органу.

Пунктом [86.8 ст. 86 ПКУ](#) визначено, що податкове повідомлення-рішення приймається в порядку, передбаченому [ст. 58 ПКУ](#), керівником (його заступником або уповноваженою особою) контролюючого органу протягом п'ятнадцяти робочих днів з дня, наступного за днем вручення платнику податків, його представнику або особі, яка здійснювала розрахункові операції, акта перевірки, та надсилається (вручається) платнику податків у порядку, визначеному [ст. 42 ПКУ](#). За наявності заперечень посадових осіб платника податків до акта перевірки та додаткових документів і пояснень, зокрема документів, що підтверджують відсутність вини, наявність пом'якшуючих обставин або обставин, що звільняють від фінансової відповідальності відповідно до ПКУ, поданих у порядку, встановленому [ст. 86 ПКУ](#), ППР приймається в порядку та строки, визначені [п. 86.7 ст. 86 ПКУ](#). ППР приймається керівником (його заступником або уповноваженою особою) контролюючого органу на підставі висновку комісії контролюючого органу з питань розгляду заперечень протягом п'яти робочих днів, наступних за днем прийняття такого висновку комісією і надання (надсилання) письмової відповіді платнику податків, у порядку, визначеному [п.п. 86.7.1 п. 86.7 ст. 86 ПКУ](#) (абзац перший [п.п. 86.7.5 п. 86.7 ст. 86 ПКУ](#)).

Особливості розгляду заперечень та прийняття ППР за матеріалами фактичних перевірок викладені в п.п. 1.6.3.4 п. 1.6.3 п. 1.6 розд. I Методичних рекомендацій щодо порядку взаємодії між підрозділами органів державної податкової служби при

організації, проведенні та реалізації матеріалів перевірок платників податків, затверджених [наказом Державної податкової служби України від 04.09.2020 № 470](#), зі змінами та доповненнями.

Так, у разі якщо платник податків (його відокремлені підрозділи) здійснює свою діяльність не за основним місцем обліку платника податків, територіальний орган ДПС, який проводив фактичну перевірку, у день реєстрації акта (довідки) в цьому органі направляє системою електронного документообігу його електронну копію та копію інших матеріалів перевірки до територіального органу ДПС за основним місцем обліку платника податків, та не пізніше наступного робочого дня з дня реєстрації акта (довідки) направляє акт (довідку) і відповідні матеріали у паперовій формі ([абзац другий п.п. 1.6.3.4 п. 1.6.3 п. 1.6 розд. I Методичних рекомендацій № 470](#)).

Абзацами п'ятим – сьомим п.п. 1.6.3.4 п. 1.6.3 п. 1.6 розд. I Методичних рекомендацій № 470 встановлено, що копія акта (довідки) перевірки з відміткою про реєстрацію в журналі реєстрації актів (довідок) перевірок зберігається в територіальному органі ДПС/структурному підрозділі апарату ДПС, який проводив перевірку. У разі встановлення за результатами фактичної перевірки порушень законодавства керівник (заступник керівника або уповноважена особа) територіального органу ДПС за основним місцем обліку зазначеного платника податків забезпечує прийняття та вручення такому платнику ППР у порядку та терміни, визначені законодавством. У разі отримання територіальним органом ДПС, який здійснював (очолював) фактичну перевірку, заперечень платника податків до акта перевірки та/або додаткових документів, він у той же день інформує про це системою електронного документообігу відповідний територіальний орган ДПС, якому для прийняття ППР направлені матеріали перевірки, а також забезпечує своєчасний розгляд заперечень платника податків та надсилання за його результатами платнику податків відповіді, а її копії – відповідному територіальному органу ДПС. Таким чином, якщо встановлено порушення законодавства за результатами фактичної перевірки діяльності платника податків не за основним місцем обліку, то керівник (заступник керівника або уповноважена особа) територіального органу ДПС

за основним місцем обліку такого платника податків забезпечує прийняття ППР, яке вручається платнику податків у порядку, визначеному ст. 42 ПКУ. Слід зазначити, що відповідно до [пункту 6 Постанови КМУ від 2 червня 2003 № 790](#) «Про затвердження Порядку застосування фінансових санкцій, передбачених статтею 17 Закону України "Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів, рідин, що використовуються в електронних сигаретах, та пального» від 19.12.1995 № 481/95-ВР рішення про застосування фінансових санкцій, за порушення [вимог Закону № 481](#) приймаються керівником, а у разі його відсутності - заступником керівника органу, який видав ліцензію на право виробництва і торгівлі спиртом етиловим, коньячним і плодовим, спиртом етиловим ректифікованим виноградним, спиртом етиловим ректифікованим плодовим, спиртом-сирцем виноградним, спиртом-сирцем плодовим, алкогольними напоями і тютюновими виробами, рідинами, що використовуються в електронних сигаретах, та пальним (ДПС та її територіальні органи).

Джерело: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=41140>

ЗВІТ про КІК

Державна податкова служба України оприлюднила результати подання звітності по контрольованих іноземних компаніях (КІК) за 2022 звітний рік

Податківцями оприлюднено інформацію, згідно якої за 2022 звітний рік 340 контролерами контрольованих іноземних компаній подано звіти відносно 372 КІК, зокрема:

- 495 звітів про КІК за повною формою та
- 405 звітів про КІК та скорочено формою.

Серед 372 КІК найбільше таких компаній розташовано у:

- Польщі – 20 відс.;
- Кіпрі – 13 відс.;
- Естонії – 13 відс.;
- інших державах – 54 відс.

Загальна сума задекларованих доходів КІК складає 15,3 млрд грн; загальна сума вказаного ними прибутку до оподаткування – 1,9 млрд грн; а загальна сума прибутку, звільненого від оподаткування – 1,2 млрд гривень.

Тобто середнє значення таких показників на одного із 372 КІК складає:

- середня сума задекларованого доходу КІК – 41,1 млн грн (15,3 млрд грн / 372);
- середня сума вказаного КІК прибутку до оподаткування – 5,1 млн грн. (1,9 млрд. грн / 372);
- середня сума прибутку КІК, вказаного як такий, що звільняється від оподаткування – 3,2 млн грн (1,2 млрд грн / 372).

Джерело: <https://tax.gov.ua/diyalnist-/transfertne-tsinoutvorenniya-ta-mijnarodne-opodatkovannya/kontrolovani-inozemni-kompanii/prezentatsiyni-materiali/748618.html?fbclid=IwAR09IIEB6TI-HaDNZ6hn7RsJQY0lbwWW85ZN0SZyUxYtT0par3DA03tBu7s>

1 березня 2024 року спливає термін для подання Звіту про контрольовані іноземні компанії для юридичних осіб

Що 1 березня 2024 року спливає термін для подання Звіту про контрольовані іноземні компанії для юридичних осіб (Звіт про КІК).

Для цілей податкового контролю за оподаткуванням прибутку КІК звітним періодом є календарний рік або інший звітний період КІК, що закінчується протягом календарного року.

Водночас першим звітним роком є 2022 рік, але контролерам КІК встановлено певний перехідний період для підготовки до звітування, який дає можливість юридичним особам, платника податку на прибуток, подати звіти за 2022 рік одночасно з поданням податкової декларації з податку на прибуток підприємств за відповідний календарний рік, а саме, до 1 березня 2024 року за 2022-2023 звітні роки в електронній формі. При цьому штрафні санкції та/або пеня не будуть застосовуватися ([пункт 54 підрозділу 10 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу](#)).

Обов'язковому декларуванню підлягають доходи КІК не тільки на підставі безпосереднього володіння часткою в КІК, але, також при опосередкованому володінні, зокрема, через інших осіб, через утворення без статусу юридичної особи, через пов'язаних осіб, та при здійсненні фактичного контролю над юридичною особою.

Джерело: <https://ck.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/747861.html>

НЕРУХОМІСТЬ під ОПОДАТКУВАННЯМ

Податковий календарь 29 січня 2024 року

Нагадуємо, що **29 січня 2024 року останній день сплати юридичними особами: авансового внеску за IV квартал 2023 року податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки** ([підпункт 266.10.1 пункт 266.10 статті 266 Розділу XII Податкового кодексу України](#));

авансового внеску за IV квартал 2023 року транспортного податку([підпункт 267.8.1 пункт 267.8 статті 267 Розділу XII Податкового кодексу України](#));

єдиного внеску, нарахованого за грудень 2023 року, гірничими підприємствами за найманих працівників ([абз. перший ч. 8 ст. 9 Закону України № 2464](#)).

Джерело: <https://evp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/748824.html>

Яким чином СГ може виправити помилку в декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, після граничного терміну її подання, якщо невірно (помилково) вказано код типу об'єкта нерухомості

Яким чином СГ може виправити помилку в декларації з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, після граничного терміну її подання, якщо невірно (помилково) вказано код типу об'єкта нерухомості (загальну площу, ставку податку або суму пільги тощо), що призвело до збільшення/зменшення суми податкового зобов'язання?

Відповідно до [п.п. 266.7.5 п. 266.7 ст. 266 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI](#) платники податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки – юридичні особи самостійно обчислюють суму податку станом на 1 січня звітного року і не пізніше 20 лютого цього ж року подають контролюючому органу за місцезнаходженням об'єкта/об'єктів оподаткування Податкову декларацію з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, за формою, встановленою у порядку, передбаченому [ст. 46 ПКУ](#), з розбивкою річної суми рівними частками поквартально.

У разі уточнення податкових зобов'язань протягом року (після граничного терміну подання Декларації) у комірці «уточнююча» рядка 1 заголовної частини Декларації, форма якої затверджена [наказом Міністерства фінансів України від 10.04.2015 № 408](#) (в редакції [наказу Міністерства фінансів України від 10.11.2022 № 371](#)), проставляється відмітка «Х».

У разі одночасного коригування податкового зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, якщо невірно (помилково) вказано код типу об'єкта нерухомості (загальну площу, ставку податку, або суму пільги тощо), як по житловій, так і нежитловій нерухомості платнику необхідно подати одну уточнюючу Декларацію з окремими уточнюючими розрахунками для об'єктів житлової (додаток 1) та нежитлової (додаток 2) нерухомості.

Наприклад, для уточнення показників Декларації по житловій нерухомості:

у розділі I «Розрахунок податкового зобов'язання» додатка 1 до Декларації заповнюється виправлена (правильна) інформація;

у розділі II «Уточнення податкового зобов'язання» додатка 1 до Декларації:

у рядку 4 зазначається сума податкового зобов'язання з рядка 3 додатка 1 до Декларації, що уточнюється;

рядок 5 заповнюється у випадку, якщо в результаті виправлення помилки виникла недоплата. У рядку 5 зазначається сума нарахованих до збільшення податкових зобов'язань, яка обчислюється за формулою: рядок 3 – рядок 4. Показник рядка 5 додатка 1 переноситься до рядка 5.2 табличної частини Декларації;

рядок 5.1 заповнюється тільки у Деклараціях, у яких у рядках 1.1, 1.2 та рядку 5 розд. II додатка 1 зазначено поточний рік (вказується сума нарахування до збільшення податкового зобов'язання у зв'язку зі змінами об'єкта оподаткування та/або бази оподаткування (на підставі даних, внесених до відповідних державних реєстрів) при поданні Декларації після закінчення граничного строку подання, але з урахуванням норм абзацу другого [п.п. 266.7.5 п. 266.7 ст. 266 ПКУ](#));

у рядку 5.2 зазначається сума нарахованих до збільшення податкових зобов'язань, яка обчислюється за формулою: рядок 5 – рядок 5.1;

рядок 6 заповнюється у випадку, якщо в результаті виправлення помилки виникла переплата. У рядку 6 зазначається сума нарахованих до зменшення податкових зобов'язань, яка обчислюється за формулою: рядок 4 – рядок 3. Показник рядка 6 додатка 1 переноситься до рядка 5.3 табличної частини Декларації;

рядок 7 заповнюється, якщо заповнено рядок 5.2. У рядку 7 зазначається розмір штрафної санкції (у гривнях із копійками), що розраховується за формулою: (графи з 4 по 7 рядка 5.2) x 3 відс. або 5 відс. (якщо сума недоплати визначена Декларацією з відміткою «звітна», «звітна нова» – застосовується штраф у розмірі 5 відс., якщо з

відміткою «уточнююча» – у розмірі 3 відсотків). Показник рядка 7 додатка 1 переноситься до рядка 5.4 табличної частини Декларації.

Аналогічно заповнюються уточнюючий додаток 2 до Декларації для об'єктів нежитлової нерухомості. При цьому:

показник рядка 5 додатка 2 переноситься до рядка 6.2 табличної частини Декларації,

показник рядка 6 додатка 2 переноситься до рядка 6.3 табличної частини Декларації;

показник рядка 7 додатка 2 переноситься до рядка 6.4 табличної частини Декларації;

У разі коригування податкового зобов'язання з податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, лише по житловій чи нежитловій нерухомості заповнюється один уточнюючий розрахунок/додаток, показники якого переносяться до Декларації.

Джерело: <https://svp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/748666.html>

Сплата земельного податку: хто звільняється від його сплати у 2024 році

Земельний податок у 2024 році сплачують власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та постійні землекористувачі – фізичні особи ([п .269.1 ст. 269 Податкового кодексу України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI](#)).

Органами місцевого самоврядування самостійно встановлюють ставки плати за землю та щодо земельного податку, відповідній території. Відповідні рішення є доступними на сайті територіальних громад.

Пільги щодо сплати земельного податку для фізичних осіб наведено в [ст. 281 ПКУ](#).

Зокрема, від сплати земельного податку звільняються:

- особи з інвалідністю першої і другої групи;
- фізичні особи, які виховують трьох і більше дітей віком до 18 років;

- пенсіонери (за віком);
- ветерани війни та особи, на яких поширюється дія [Закону України від 22 жовтня 1993 року № 3551-ХІІ](#) «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту». Тобто, від сплати земельного податку звільняються фізичні особи, які брали участь в антитерористичній операції (в операції об'єднаних сил), та відповідно до норм Закону визнані ветеранами війни;
- фізичні особи, визнані законом особами, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Звільнення від сплати податку за земельні ділянки, поширюється на земельні ділянки за кожним видом використання у межах граничних норм:

- для ведення особистого селянського господарства – у розмірі не більш як 2 гектари;
- для будівництва та обслуговування житлового будинку, господарських будівель і споруд (присадибна ділянка): у селах – не більш як 0,25 гектара, в селищах – не більш як 0,15 гектара, в містах – не більш як 0,10 гектара;
- для індивідуального дачного будівництва – не більш як 0,10 гектара;
- для будівництва індивідуальних гаражів – не більш як 0,01 гектара;
- для ведення садівництва – не більш як 0,12 гектара.

Від сплати податку звільняються на період дії єдиного податку четвертої групи власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі за умови передачі земельних ділянок та земельних часток (паїв) в оренду платнику єдиного податку четвертої групи ([п. 281.3 ст. 281 ПКУ](#)).

Пунктом [281.4 ст. 281 ПКУ](#) визначено, що якщо фізична особа, визначена у [п. 281.1 ст. 281 ПКУ](#), станом на 01 січня поточного року має у власності декілька земельних ділянок одного виду використання, площа яких перевищує межі граничних норм, визначених [п. 281.2 ст. 281 ПКУ](#), така особа до 01 травня поточного року подає письмову заяву у довільній формі до контролюючого органу за місцем знаходження

будь-якої земельної ділянки про самостійне обрання/зміну земельних ділянок для застосування пільги.

Пільга починає застосовуватися до обраних земельних ділянок з базового податкового (звітного) періоду, в якому подано таку заяву. Якщо право на пільгу у платника виникає протягом року, то платник звільняється від сплати податку починаючи з місяця, що настає за місяцем, у якому виникло це право.

Разом з цим від сплати податку звільняються на період дії єдиного податку четвертої групи власники земельних ділянок, земельних часток (паїв) та землекористувачі за умови передачі земельних ділянок та земельних часток (паїв) в оренду платнику єдиного податку четвертої групи.

Джерело: <https://zt.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/747787.html>

ЕКОЛОГІЧНИЙ ПОДАТОК

До уваги платників екологічного податку!

Платники екологічного податку мають не пізніше 9 лютого 2024 року подати податкову декларацію екологічного податку за 4 квартал 2023 року.

Податкова декларація екологічного податку подається за формою, затвердженою [наказом Міністерства фінансів України від 17 серпня 2015 року № 715](#), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03.09.2015 за № 1052/27497, зі змінами, внесеними [наказом Міністерства фінансів України від 07.09.2023 № 488](#), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 25 вересня 2023 року за № 1666/40722.

При цьому звертаємо увагу, що [наказом Міністерства фінансів України від 07.09.2023 № 488 «Про затвердження Змін до форми Податкової декларації екологічного податку»](#) спрощено форму Декларації, з якої виключено рядки 8 додатків до неї та відповідні примітки, які пов'язані з обчисленням та декларуванням пені.

Інформація про зміну форми Декларації розміщено 10 листопада 2023 року на вебпорталі ДПС у розділі: Головна/Законодавство/Податкове законодавство/Накази/Наказ Міністерства фінансів України від [07.09.2023 № 488](#) [«Про затвердження Змін до форми Податкової декларації екологічного податку»](#).

Електронна форма чинної Декларації доступна для скачування на вебпорталі ДПС у розділі: Головна/Електронна звітність/Платникам податків про електронну звітність/Інформаційно-аналітичне забезпечення/Реєстр електронних форм податкових документів/Інші податки (код форми J 0302006 для юридичних осіб та F 0302006 для фізичних осіб).

Також форма Декларації наявна для заповнення в Електронному кабінеті платника.

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/745679.html>

Застосування ставок екологічного податку у 2024 році. Зміни до форм податкових декларацій з рентної плати та екологічного податку

Особливості застосування ставок екологічного податку у 2024 році озвучила сьогодні під час вебінару начальниця відділу адміністрування рентної плати та екологічного податку управління оподаткування юридичних осіб Юлія Ноздренко. Як зауважила керівниця відділу, відповідно до [п. 46.5 ст. 46 розділу II Податкового кодексу України](#) та пп. 5 п. 4 Положення про Міністерство фінансів України, затвердженого [постановою Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2014 року N 375](#), внесені зміни до форм:

- податкової декларації з рентної плати (місячна форма (F/J 0800207), квартальна (F/J 0800108)) затвердженої [наказом Міністерства фінансів України від 17.08.2015 N 719](#), [наказом Міністерства фінансів України від 07.09.2023 N 487](#), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.09.2023 за N 1665/40721;

- податкової декларації екологічного податку (F/J 0302006), затвердженої [наказом Міністерства фінансів України від 17.08.2015 N 715](#), [наказом Міністерства фінансів України від 07.09.2023 N 488](#), зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 21.09.2023 за N 1666/40722.

«Звертаю увагу, що з 1 січня 2024 року зросли ставки екологічного податку за скиди забруднюючих речовин у водні об'єкти. Наразі відбувається поетапне збільшення розміру ставок екологічного податку», – зазначила Юлія Олександрівна. – За податковими зобов'язаннями з екологічного податку, що виникли з 1 січня 2024 року до 31 грудня 2024 року включно, ставки екологічного податку за скиди у водні об'єкти забруднюючих речовин становлять 90 відсотків ставок. У 2023 році ставка становила 60 відсотків».

Юлія Ноздренко додала, якщо платник податку з початку звітного року не планує здійснення викидів, скидів забруднюючих речовин, розміщення відходів, утворення радіоактивних відходів протягом звітного року, то такий платник податку повинен повідомити про це відповідний контролюючий орган за місцем розташування джерел забруднення та скласти заяву про відсутність у нього у звітному році об'єкта обчислення екологічного податку.

У 2024 році бюджетні та небюджетні рахунки, які діяли у 2023 році залишаються актуальними.

Крім того, з 1 січня 2024 року змінено рахунки лише для зарахування екологічного податку, який справляється за викиди в атмосферне повітря двоокису вуглецю стаціонарними джерелами забруднення – 19011000.

Головне управління ДПС у Черкаській області наголошує про необхідність подання податкових декларацій з рентної плати та екологічного податку за IV квартал 2023 року за новими формами.

Граничний термін подання податкових декларацій – 9 лютого 2024 року, сплати податкових зобов'язань – 19 лютого 2024 року.

Джерело: <https://ck.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/749345.html>

ПОДАТОК на ПРИБУТОК

Щодо змін до додатка РІ до рядка 03 РІ Податкової декларації з податку на прибуток підприємств

Державна податкова служба України з метою належного адміністрування податку на прибуток підприємств та забезпечення податкового контролю цього податку [ЛИСТОМ від 18.01.2024 № 1617/7/99-00-21-02-01](#) повідомила таке.

15 грудня 2023 року набрав чинності [наказ Міністерства фінансів України від 24.10.2023 № 572](#) «Про затвердження Змін до додатка РІ до рядка 03 РІ Податкової декларації з податку на прибуток підприємств», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07.11.2023 за № 1938/40994 .

[Наказом № 572](#) затверджено зміни до додатка РІ до рядка 03 РІ Податкової декларації з податку на прибуток підприємств, затвердженої [наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897](#), зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 11.11.2015 за № 1415/27860 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 20.02.2023 № 101) пов'язані, з реалізацією положень [Закону України від 30 червня 2023 року № 3219](#) «Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо особливостей оподаткування у період дії воєнного стану».

Законом внесені зміни, зокрема, щодо викладення в новій редакції [пункту 41 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Податкового кодексу України](#), які стосуються визначення різниць для:

збільшення фінансового результату до оподаткування на:

суму доходу, отриманого як оплата за товари (роботи, послуги), відвантажені (надані) під час перебування на спрощеній системі оподаткування, вартість яких згідно з правилами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності визнано у складі доходу під час перебування на такій системі;

суму собівартості відвантажених (наданих) таких товарів (робіт, послуг), що врахована у податковому (звітному) періоді у складі витрат згідно з правилами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності;

зменшення фінансового результату до оподаткування на:

суму собівартості таких товарів (робіт, послуг), що врахована у складі витрат згідно з правилами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності під час перебування платника на спрощеній системі оподаткування;

суму доходу, визнаного згідно з правилами національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, у вигляді вартості товарів (робіт, послуг), відвантажених (наданих) у такому періоді в частині суми їхньої попередньої (авансової) оплати, отриманої під час перебування платника на спрощеній системі оподаткування, та оподаткованого єдиним податком.

Положення нової редакції [пункту 41 підрозділу 4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу](#) щодо визначення фінансового результату до оподаткування застосовуються починаючи з 01.08.2023.

У зв'язку із зазначеними змінами, додаток РІ до рядка 03 РІ Декларації приведено у відповідність до Кодексу.

Одночасно звертаємо увагу, [що пунктом 91 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу](#) визначено особливості переходу суб'єктів господарювання, які використовували особливості оподаткування, встановлені пунктом 9 цього підрозділу, на систему оподаткування, на якій такі платники податку перебували до переходу на спрощену систему оподаткування.

Так, згідно із [підпунктом 91.1 пункту 91 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу](#) платники єдиного податку третьої групи, які станом на 31.07.2023 використовували особливості оподаткування, встановлені пунктом 9 цього підрозділу, та не відмовилися від їх використання самостійно, з 01.08.2023 автоматично вважаються такими, що застосовують систему оподаткування, на якій такі платники податку перебували до обрання особливостей оподаткування, передбачених пунктом 9 цього підрозділу.

Відповідно до [підпункту 91.3 пункту 91 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу](#) оподаткування податком на прибуток підприємств платників податку, які тимчасово перейшли на сплату єдиного податку з урахуванням особливостей, встановлених пунктом 9 підрозділу та [підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу](#), та з 01.08.2023 повертаються на сплату податку на прибуток підприємств, здійснюється з урахуванням таких особливостей:

платники складають та подають Декларацію наростаючим підсумком з початку 2023 календарного року. При цьому результати діяльності за періоди перебування на сплаті єдиного податку не враховуються при визначенні об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств, зазначеного у [підпункті 134.1.1 пункту 134.1 статті 134 Кодексу](#), з урахуванням положень підрозділу [4 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу](#) для платників податку на прибуток, які перейшли із спрощеної системи оподаткування на загальну;

для платників податку, у яких річний дохід від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків), визначений за показниками Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) за попередній річний звітний період – 2022 рік:

не перевищує 40 мільйонів гривень, у 2023 році встановлюється річний звітний період;

перевищує 40 мільйонів гривень, у 2023 році встановлюється базовий квартальний звітний період;

обсяг річного доходу від будь-якої діяльності (за вирахуванням непрямих податків) платника податку на прибуток підприємств для цілей застосування підпункту [39.2.1.7 підпункту 39.2.1 пункту 39.2 статті 39](#), підпункту [134.1.1 пункту 134.1 статті 134 та пункту 137.5 статті 137 Кодексу](#) обчислюється за весь звітний 2023 рік, у тому числі з урахуванням доходів, отриманих за періоди 2023 року, в яких такий платник податку перебував на сплаті єдиного податку;

для цілей розрахунку амортизації відповідно до положень підпункту [138.3.1 пункту 138.3 статті 138 Кодексу](#) платники податку враховують суму залишкової вартості основних засобів та нематеріальних активів, які були введені в експлуатацію до переходу платника на сплату єдиного податку та під час сплати єдиного податку, яка визначається як різниця між первісною вартістю і сумою розрахованої амортизації відповідно до положень [статті 138 Кодексу](#) (у тому числі під час перебування на сплаті єдиного податку);

для цілей застосування у 2023 році [пункту 140.2 статті 140 Кодексу](#):

не враховуються нараховані у бухгалтерському обліку під час перебування на сплаті єдиного податку відсотки за кредитами, позиками та іншими борговими зобов'язаннями, що виникли за операціями з нерезидентами;

не враховуються суми фінансових витрат за даними фінансової звітності та суми амортизаційних відрахувань за період перебування на сплаті єдиного податку;

сума боргових зобов'язань, що виникли за операціями з нерезидентами, та сума власного капіталу визначаються як середнє арифметичне значень таких боргових зобов'язань та, відповідно, власного капіталу на початок звітного періоду визначення податкових зобов'язань з податку на прибуток підприємств та на кінець відповідного звітного податкового періоду з цього податку з урахуванням процентів, зазначених у пункті [140.3 статті 140 Кодексу](#);

для цілей застосування у 2023 році підпунктів [140.5.4 та 140.5.51 пункту 140.5 статті 140 Кодексу](#) не враховується вартість придбаних або реалізованих товарів (робіт, послуг) у періоди перебування на сплаті єдиного податку;

для цілей застосування у 2023 році підпункту [140.5.7 пункту 140.5 статті 140 Кодексу](#) не враховується сума роялті, відображена у складі витрат при визначенні фінансового результату до оподаткування згідно з правилами бухгалтерського обліку за періоди перебування на сплаті єдиного податку;

для цілей застосування у 2023 році підпункту [140.4.6 пункту 140.4 та підпункту 140.5.8 пункту 140.5 статті 140 Кодексу](#) не враховуються суми дооцінки та уцінки, враховані у фінансовому результаті до оподаткування на інструменти власного капіталу, перекласифіковані у фінансові зобов'язання відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку або міжнародних стандартів фінансової звітності, за періоди перебування на сплаті єдиного податку.

Враховуючи, що визначені [пунктом 41 підрозділу 4 та пунктом 91 підрозділу 8 розділу XX «Перехідні положення» Кодексу](#) особливості оподаткування податком на прибуток підприємств застосовуються платниками податку, які тимчасово перейшли на сплату єдиного податку та з 01.08.2023 повернулися на сплату податку на прибуток

підприємств, таким платникам податку необхідно визначати податкові зобов'язання в Декларації за оновленою формою за звітний (податковий) період – 2023 рік.

Джерело: <https://cvp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/748286.html>

Увага! Декларація з податку на прибуток знову змінилася

Мінфін знову вніс зміни до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств. Вони стосуються суб'єктів, які здійснюють організацію та проведення азартних ігор. Зокрема, у формі декларації та додатку ВП викладено у новій редакції рядки 11-13, 15

Мінфін наказом від 04.01.2024 №6 (zareestrovaniy u Min'yosti 18.01.2024 za №93/41438) знову вніс зміни до форми Податкової декларації з податку на прибуток підприємств.

Їх внесено з метою реалізації положень Закону України від 10.08.2023 №3325-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо підтримки діяльності з охорони людського життя на морі відповідно до міжнародних договорів України». Нагадаємо, що ним внесено зміни, зокрема, в частині окремих уточнень щодо особливостей оподаткування діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор та визначення об'єктів оподаткування, встановлених для:

- суб'єктів, що здійснюють організацію та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів;
- суб'єктів, що здійснюють діяльність у сфері організації та проведення азартних ігор, крім організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів.

З огляду на це до форми декларації внесено такі зміни:

1) у рядку 10 слова «суб'єкта, що провадить азартні ігри з використанням гральних автоматів», «суб'єкта, що провадить букмекерську діяльність та азартні ігри (у тому числі казино), крім азартних ігор з використанням гральних автоматів» замінено

словами «суб'єкта, що здійснює організацію та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів», «суб'єкта, що здійснює діяльність у сфері організації та проведення азартних ігор, крім організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів» відповідно;

2) у показниках декларації викладено у новій редакції такі рядки:

- **11.** Сума доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів
- **12.** Податок на дохід, отриманий від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів за звітний (податковий) період (рядок 11 x ____ 8/100)
- **13.** Сума доходу, отриманого від діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, крім доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів
- **15.** Податок на дохід, отриманий від діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, крім доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів, за звітний (податковий) період (позитивне значення (рядок 13 – рядок 14) x ____ 9/100)

3) у додатку ВП до цієї декларації (рядки 29 – 32, 34 – 36, 38 – 40, 42) викладено у новій редакції рядки:

- **11.** Сума доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів
- **12.** Податок на дохід, отриманий від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів за звітний (податковий) період (рядок 11 x ____ 5/100)
- **13.** Сума доходу, отриманого від діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, крім доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів
- **15.** Податок на дохід, отриманий від діяльності у сфері організації та проведення азартних ігор, крім доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор, крім доходу, отриманого від організації та проведення азартних ігор у залах гральних автоматів

азартних ігор у залах гральних автоматів, за звітний (податковий) період (позитивне значення (рядок 13 - рядок 14) x ____ 6/100)

Коли запрацює оновлена форма декларації?

Наказ набере чинності з дня його офіційного опублікування. Станом на 22.01.2024 не опублікований.

За [п. 46.6 ПКУ](#) у разі опублікування [Наказу №6 у I кварталі 2024 року](#) вперше звітувати за нею потрібно буде за II квартал 2024 року та за наслідками 2024 року для річних платників. Але від ДПС поки що офіційної загальної інформації немає. Ще маємо час на її появу.

Джерело: <https://news.dtki.ua/accounting/reposts/88419-uvaga-deklaraciia-z-podatku-na-pributok-znovu-zminilasia>

Закон України № 3474: щодо збитків банків

08.12.2023 набрав чинності Закон України від 21 листопада 2023 року [№ 3474-IX](#) «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо особливостей оподаткування банків та інших платників податків».

[Законом № 3474](#) змінено підходи до оподаткування прибутку банків.

Так, за результатами податкового (звітного) 2023 року банки:

- не застосовують положення, передбачені [п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 Податкового кодексу України](#);
- не зменшують фінансовий результат до оподаткування на суму від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років.

У разі застосування за попередні податкові (звітні) періоди 2023 року положень, передбачених [п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 ПКУ](#), та/або сплати авансових внесків з податку на прибуток підприємств, передбачених [п. 57.1 прим.1 ст. 57 ПКУ](#) за ставкою 18 відсотків, у складі податкової декларації з податку на прибуток підприємств, затвердженої [наказом Міністерства фінансів України від 20.10.2015 № 897](#) зі змінами за 2023 рік банки відображають уточнені показники (суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих звітних періодів, суми авансових внесків з податку на прибуток підприємств при виплаті дивідендів за ставкою 50 відсотків), що містяться у поданих ними раніше Деклараціях ([п. 68 підрозділу 4 розділу XX ПКУ](#)).

У разі відображення уточнених показників із вищезазначених підстав санкції, передбачені [ст. 50 ПКУ](#), не застосовуються. У разі виникнення додаткового грошового зобов'язання, яке виникає внаслідок уточнення показників, таке грошове зобов'язання підлягає сплаті у строки, встановлені для сплати податкового зобов'язання щодо податку на прибуток за результатами 2023 року.

Довідково: за загальними правилами платники податку на прибуток зменшують об'єкт оподаткування на суму накопичених податкових збитків минулих податкових (звітних) років до повного їх списання, але з урахуванням обмежень для великих платників податків ([п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 ПКУ](#)).

Різниця у вигляді суми від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових звітних періодів, на яку зменшується об'єкт оподаткування податком на прибуток, відображається у р. 3.2.4 додатка РІ до рядка 03 РІ Декларації.

Сума від'ємного значення об'єкта оподаткування минулих податкових (звітних) років, не врахована у зменшення об'єкта оподаткування податком на прибуток підприємств, у тому числі отриманого з 1 січня 2023 року по 31 грудня 2023 року, зменшує фінансовий результат до оподаткування майбутніх податкових (звітних) періодів, починаючи з 1 січня 2024 року, в порядку, визначеному [п.п. 140.4.4 п. 140.4 ст. 140 ПКУ](#).

Тож, якщо після перерахунків розмір податкового зобов'язання збільшиться, то банки сплачують різницю такого зобов'язання до бюджету протягом 10 днів після граничного терміну подання річної Декларації.

На замітку: у разі самостійного виправлення платником податків із дотриманням порядку, вимог та обмежень, визначених [статтею 50 ПКУ](#), помилок, що призвели до заниження податкового зобов'язання у звітних (податкових) періодах, які припадають на період дії воєнного стану, такі платники звільняються від нарахування та сплати штрафних санкцій, передбачених [п. 50.1 ст. 50 ПКУ](#), та пені ([п. 69.1 підрозділу 10 розділу XX ПКУ](#)).

Крім того, тимчасово на період з 01 серпня 2023 року до припинення або скасування воєнного стану на території України у разі самостійного виправлення платником податків з дотриманням порядку, вимог та обмежень, визначених [статтею 50 ПКУ](#), помилок, що призвели до заниження податкового зобов'язання, такий платник звільняється від нарахування та сплати штрафних санкцій, передбачених [п. 50.1 ст. 50 ПКУ](#), та пені ([п. 69.38 підрозділу 10 розділу XX ПКУ](#)).

Більше щодо оподаткування банків – на вебпорталі ДПС України у Інформаційному листі № 6/2023: «Банки: зміна ставок, податок на прибуток» – за посиланням <https://tax.gov.ua/broshuri-ta-listivki/740671.html>.

Джерело: <https://dp.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/747734.html>

ПОДАТОК НА ДОДАНУ ВАРТІСТЬ

Кроки платника у разі зупинення реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в ЄРПН

Пунктом 2 Порядку прийняття рішень про реєстрацію/відмову в реєстрації податкової накладної/розрахунку коригування в Єдиному реєстрі податкових накладних, затвердженого [наказом Міністерства фінансів України від 12.12.2019 № 520](#) передбачено, що рішення про реєстрацію/відмову в реєстрації ПН/РК в ЄРПН, реєстрацію яких зупинено, приймають комісії з питань зупинення реєстрації ПН/РК в ЄРПН територіальних органів ДПС.

У разі зупинення реєстрації ПН/РК в ЄРПН платник податку має право подати копії документів та письмові пояснення стосовно підтвердження інформації, зазначеної у ПН/РК, для розгляду питання прийняття комісією регіонального рівня рішення про реєстрацію/відмову в реєстрації ПН/РК в ЄРПН ([п. 4 Порядку № 520](#)).

Платник податку, який склав ПН/РК, реєстрацію яких було зупинено, для розгляду питання прийняття комісією регіонального рівня рішення про реєстрацію/відмову в реєстрації таких ПН/РК в ЄРПН може подати документи, зазначені [у п. 5 Порядку № 520 протягом](#) 365 календарних днів, що настають за датою виникнення податкового зобов'язання, відображеного в податковій накладній/розрахунку коригування.

У разі, коли у квитанції до ПН/РК зазначено код товару/послуги згідно з Українською класифікацією товарів зовнішньоекономічної діяльності/умовним кодом товару/Державним класифікатором продукції та послуг, операція за яким стала підставою для зупинення реєстрації ПН/РК, платник податку має право подати письмові пояснення та копії документів виключно до такої операції.

Платник податку має право подати письмові пояснення та копії документів до декількох ПН/РК, якщо такі ПН/РК складено на одного отримувача - платника податку за одним і тим самим договором або якщо в таких ПН/РК відображено

однотипні операції (з однаковими кодами товарів згідно з УКТ ЗЕД або кодами послуг згідно з ДКПП) ([п. 6 Порядку № 520](#)).

Письмові пояснення та копії документів платник податку подає до ДПС засобами електронного зв'язку в електронній формі з дотриманням вимог ПКУ та законів України «Про електронні документи та електронний документообіг», «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги».

Слід зазначити, що ДПС розміщує та постійно оновлює на своєму офіційному вебпорталі відомості щодо засобів електронного зв'язку, за допомогою яких можуть подаватися письмові пояснення та копії документів.

Подання письмових пояснень та копій документів до розрахунків коригування, у яких передбачено зменшення суми компенсації вартості товарів/послуг їх постачальнику, має право ініціювати отримувач (покупець).

Виходячи з вищенаведеного, діючим законодавством не передбачено можливості покупцем ініціювати подання письмових пояснень та копій документів до податкових накладних продавця, реєстрацію яких було зупинено в ЄРПН.

Джерело: <https://lv.tax.gov.ua/media-ark/news-ark/746036.html>

Суд підтвердив правомірність позиції податківців

Колегія суддів Сьомого апеляційного адміністративного суду погоджується з висновками суду першої інстанції про те, що надана позивачем в ході розгляду справи додаткова угода від 23.12.2022 не може бути належними доказом, оскільки вказаний документ не було подано до податкового органу під час реєстрації спірних податкових накладних, а відтак їй не була надана оцінка податковим органом.

Відповідно до зазначеного суди дійшли висновку про те, що на момент прийняття оскаржуваних рішень позивач подав до податкового органу первинні документи, які містили суперечності та не підтверджувались інформацією, яка була зазначена у

податкових накладних, відтак оскаржувані рішення прийняті відповідачем обґрунтовано та у відповідності до чинного законодавства, а тому відсутні підстави для їх скасування.

Судом апеляційної інстанції зазначено, що аналогічна правова позиція викладена у [постанові Верховного Суду від 29.06.2023 у справі №640/21884/20](#).

Постановою Сьомого апеляційного адміністративного [суду від 22.11.2023 у справі №240/5563/23](#) апеляційну скаргу платника податків залишено без задоволення, а рішення суду першої інстанції від 27.06.2023 – без змін.

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/747508.html>

Який порядок формування податкового кредиту власником автомобіля у разі проведення його ремонту за рахунок страхових виплат від страхової компанії, що виплачуються страховою компанією безпосередньо на рахунок виконавця ремонтних робіт?

Коротка:

Виплата страховою компанією страхових платежів не є об'єктом оподаткування ПДВ. При цьому, послуги з ремонту автомобіля є об'єктом оподаткування ПДВ, а тому особа, що виконує ремонт автомобіля, на дату, що сталася раніше (отримання страхового платежу в рахунок оплати вартості ремонту автомобіля або фактичного надання послуг по ремонту автомобіля) визначає податкові зобов'язання з ПДВ, виходячи з договірної вартості ремонту, та зобов'язана скласти та зареєструвати в Єдиному реєстрі податкових накладних податкову накладну за такою операцією. Власник автомобіля при отриманні послуг з ремонту автомобіля, оплата за які здійснюється страховою компанією, відносить до податкового кредиту суму ПДВ за такою операцією (на підставі належним чином складеної та зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної) та в тому ж звітному періоді визначає податкові зобов'язання

на підставі [п. 198.5 ст. 198](#) Податкового кодексу України, оскільки платіж за ремонт автомобіля був сплачений не ним, а страховою компанією.

Повна:

Підпунктом «б» [п. 185.1 ст. 185 Податкового кодексу України](#) від 02 грудня 2010 року № 2755-VI із змінами та доповненнями визначено, що об'єктом оподаткування є операції платників податку з постачання послуг, місце постачання яких розташоване на митній території України, відповідно до [ст. 186 ПКУ](#). [Згідно з п.п. 196.1.3 п. 196 ст. 196 ПКУ](#) операції з надання послуг із страхування, співстрахування або перестрахування особами, які мають ліцензію на здійснення страхової діяльності відповідно до закону, а також пов'язаних з такою діяльністю послуг страхових (перестрахових) брокерів та страхових агентів, не є об'єктом оподаткування ПДВ.

[Статтею 1 Закону України від 18 листопада 2021 року № 1909-IX](#) «Про страхування» передбачено, що страхова виплата (страхове відшкодування) – грошові кошти, що виплачуються страховиком у разі настання страхового випадку відповідно до умов договору страхування та/або законодавства. Розмір страхової суми визначається за домовленістю між страховиком та страхувальником або відповідно до законодавства під час укладення договору страхування або внесення змін до такого договору ([ст. 94 Закону № 1909](#)). Відповідно до [п. 187.1 ст. 187 ПКУ](#) датою виникнення податкових зобов'язань з постачання товарів/послуг вважається дата, яка припадає на податковий період, протягом якого відбувається будь-яка з подій, що сталася раніше: а) дата зарахування коштів від покупця/замовника на рахунок платника податку в банку/небанківському надавачу платіжних послуг як оплата товарів/послуг, що підлягають постачанню, а в разі постачання товарів/послуг, оплата яких здійснюється електронними грошима, – дата зарахування електронних грошей платнику податку як оплата товарів/послуг, що підлягають постачанню, на електронний гаманець, а в разі постачання товарів/послуг за готівку – дата оприбуткування коштів у касі платника

податку, а в разі відсутності такої – дата інкасації готівки у банківській установі, що обслуговує платника податку;

б) дата відвантаження товарів, а в разі експорту товарів – дата оформлення митної декларації, що засвідчує факт перетинання митного кордону України, оформлена відповідно до вимог митного законодавства, а для послуг – дата оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку. Для документів, складених в електронній формі, датою оформлення документа, що засвідчує факт постачання послуг платником податку, вважається дата, зазначена у самому документі як дата його складення відповідно до [Закону України від 16 липня 1999 року № 996-XIV](#) «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», незалежно від дати накладення електронного підпису.

На дату виникнення податкових зобов'язань платник податку зобов'язаний скласти податкову накладну в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису або удосконаленого електронного підпису, що базується на кваліфікованому сертифікаті електронного підпису, уповноваженої платником особи відповідно до вимог [Закону України від 05 жовтня 2017 року № 2155-VIII](#) «Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги» та зареєструвати її в Єдиному реєстрі податкових накладних у встановлений ПКУ термін ([п. 201.1 ст. 201 ПКУ](#)).

Податкова накладна складається на кожне повне або часткове постачання товарів/послуг, а також на суму коштів, що надійшли на рахунок у банку/небанківському надавачу платіжних послуг як попередня оплата (аванс) ([п. 201.7 ст. 201 ПКУ](#)).

Відповідно до [п. 201.10 ст. 201 ПКУ](#) податкова накладна, складена та зареєстрована в ЄРПН платником податку, який здійснює операції з постачання товарів/послуг, є для покупця таких товарів/послуг підставою для нарахування сум податку, що відносяться до податкового кредиту.

Згідно з [п. 198.5 ст. 198 ПКУ](#) платник податку зобов'язаний нарахувати податкові зобов'язання виходячи з бази оподаткування, визначеної відповідно до [п. 189.1 ст. 189 ПКУ](#), та скласти не пізніше останнього дня звітного (податкового) періоду і зареєструвати в ЄРПН в терміни, встановлені ПКУ для такої реєстрації, зведену податкову накладну за товарами/послугами, необоротними активами придбаними/виготовленими з податком на додану вартість (для товарів/послуг, необоротних активів, придбаних або виготовлених до 01 липня 2015 року, – у разі якщо під час такого придбання або виготовлення суми податку були включені до складу податкового кредиту), у разі якщо такі товари/послуги, необоротні активи призначаються для їх використання або починають використовуватися, зокрема в операціях, що не є об'єктом оподаткування відповідно до [ст. 196 ПКУ](#) (крім випадків проведення операцій, передбачених [п.п. 196.1.7 п. 196.1 ст. 196 ПКУ](#)) або місце постачання яких розташоване за межами митної території України. Враховуючи викладене, виплата страховою компанією страхових платежів не є об'єктом оподаткування ПДВ.

При цьому відповідно до [п.п. «б» п. 185.1 ст. 185 ПКУ](#) послуги з ремонту автомобіля є об'єктом оподаткування ПДВ, а тому особа, що виконує ремонт автомобіля, відповідно до [п. 187.1 ст. 187 ПКУ](#) на дату, що сталася раніше (отримання страхового платежу в рахунок оплати вартості ремонту автомобіля або фактичного надання послуг по ремонту автомобіля) визначає податкові зобов'язання з ПДВ, виходячи з договірної вартості ремонту, та зобов'язана скласти та зареєструвати в ЄРПН податкову накладну за такою операцією.

Власник автомобіля при отриманні послуг з ремонту автомобіля, оплата за які здійснюється страховою компанією, відносить до податкового кредиту суму ПДВ за такою операцією (на підставі належним чином складеної та зареєстрованої в ЄРПН податкової накладної) та в тому ж звітному періоді визначає податкові зобов'язання на підставі [п. 198.5 ст. 198 ПКУ](#), оскільки платіж за ремонт автомобіля був сплачений не ним, а страховою компанією.

Джерело: <https://zir.tax.gov.ua/main/bz/view/?src=ques&id=41132>

ОКРЕМІ ПИТАННЯ

Суд визначив правомірність визначення платнику грошових зобов'язань через відсутність підтверджених господарських операцій

Судом касаційної інстанції підтримано позицію контролюючого органу відносно збільшення позивачу грошового зобов'язання з податку на прибуток за здійснення господарських операцій з оптової чи роздрібною торгівлі м'ясом та м'ясопродуктами, оскільки встановлено факт відсутності здійснення таких господарських операцій.

Перевіркою контролюючого органу встановлено відсутність укладення письмових договорів на поставку продукції між позивачем та фізичними особами, а також відсутність товарно-супровідних документів щодо постачання продукції.

Враховуючи зазначене, Колегія суддів Касаційного адміністративного суду зауважила, що позивач не надав первинних та розрахункових/платіжних документів, які підтверджують здійснення господарських операцій з оптової чи роздрібною торгівлі м'ясом та м'ясопродуктами, тому є правомірним висновок про відсутність факту здійснення цих господарських операцій.

Зважаючи на це, Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду вважає, що рішення контролюючого органу про визначення позивачу грошового зобов'язання з податку на прибуток є правомірним, що свідчить про відсутність підстав для задоволення позову.

За таких обставин [постановою Верховний Суд у складі колегії суддів Касаційного адміністративного суду від 11.01.2024 у справі № 500/4025/21](#) касаційну скаргу платника податків залишено без задоволення, а рішення Тернопільського окружного адміністративного суду від 24 січня 2022 року та постанову Восьмого апеляційного адміністративного суду від 01 червня 2022 року – без змін.

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/748776.html>

У розділі «Онлайн-навчання» розміщено нові матеріали для платників

У розділі «[Онлайн-навчання](#)» на вебпорталі ДПС, який містить корисну інформацію з податкової тематики, навички заповнення податкової звітності та розуміння оптимальних механізмів сплати, розміщено нові матеріали.

У підрозділі «[Загальні положення](#)» розміщено матеріали, підготовлені за участі Державного податкового університету:

- [Ставки оподаткування](#);
- [Які податкові пільги та їх види встановлені чинним законодавством України](#);
- [Які податкові періоди встановлені чинним законодавством України](#).

Нагадуємо, що у блоці «[Загальні положення](#)» розміщуються матеріали щодо загальних положень податкового законодавства (поняття, права та обов'язки платників, ставки, пільги, суб'єкти, об'єкти, податкові періоди, порядок сплати, податкова звітність тощо). Це дозволить платникам у разі необхідності швидко та зручно ознайомитися із необхідною інформацією.

Крім того, фахівцями ДПС підготовлено нові матеріали:

- у підрозділі «[Податок на додану вартість](#)» розміщено матеріал «[Уточнення показників додатків 3 та 4 до уточнюючого розрахунку податкових зобов'язань з податку на додану вартість у зв'язку з виправленням самостійно виявлених помилок, у разі виправлення платником податку помилок у рядках поданої раніше податкової декларації з ПДВ, в результаті чого збільшується/зменшується сума бюджетного відшкодування, або помилок, які не впливають на суму бюджетного відшкодування?](#)»;
- підрозділ «[Екологічний податок](#)» доповнено матеріалом на тему: «[До уваги платників екологічного податку!](#)»;

- у підрозділі «[Робота з погашення податкового боргу](#)» розміщено «[Порядок застосування строку давності, визначеного ст. 102 Податкового кодексу з урахуванням законодавчих положень, що діяли з 18.03.2020](#)»;
- підрозділи «[Плата за землю](#)» та «[Єдиний податок](#)» доповнено інформацією «[До уваги платників плати за землю та платників єдиного податку четвертої групи!](#)»;
- у підрозділі «[Реєстрація та облік юридичних осіб та самозайнятих фізичних осіб](#)» розміщено матеріал «[Перереєстрація платника ПДВ у зв'язку зі зміною найменування](#)».

Розділ «Онлайн-навчання» мобільний. Він доповнюється новими підрозділами відповідно до потреб платників податків. Вся інформація викладена у відео, презентаційних та текстових матеріалах, які постійно оновлюються та доповнюються.

Загалом на сьогодні розділ «Онлайн-навчання» містить 270 відео, текстових та презентаційних матеріалів.

Джерело: <https://tax.gov.ua/media-tsentr/novini/748819.html>

www.appu.org.ua

Адреса: 04119, м. Київ, вул. Юрія Ілленка, 83-Д а/с25

**З організаційних питань телефонувати Вікторії
Беспаловій 067-793-00-15**

**З проблемних питань щодо захисту Ваших прав та
законних інтересів звертатися до
Лесі Кашпур 067-266-14-85**

info-appu@ukr.net